

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทย
ในมาดากัสการ์ : ศึกษาเฉพาะการค้าอัญมณี
ของคนไทยในมาดากัสการ์

จัดทำโดย นายไกรวัฒน์ ภมรบุตร
รหัส 13032

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรบ
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 13 ปี 2564
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์ :
ศึกษาเฉพาะการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์

จัดทำโดย นายไกรวัฒน์ ภมรบุตร
รหัส 13032

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 13 ปี 2564
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต อุ่ม เมาลานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มาดากัสการ์เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสี่ของโลกมีประชากรในปัจจุบัน 26 ล้านคนเศษ เป็นหนึ่งในประเทศ Least Developed Country ที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งในโลก แต่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจมากเพราะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแร่ธาตุอัญมณีมีค่า เช่น พลอยเนื้อแข็งและเนื้ออ่อนทุกประเภทและสี ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีโลก อาทิ ไพลิน ทมทิม มรกต ทิวร์มาริน โกเมน ฯลฯ

ดังนั้น ผลประโยชน์สำคัญประการหนึ่งของไทย คือ การส่งเสริมและขยายความร่วมมือในการสำรวจ/ขุดเจาะ ตลอดจนการแสวงหาแหล่งแร่อัญมณีใหม่ ๆ เพื่อให้นักธุรกิจ/พ่อค้าพลอยคนไทยเข้าไปดำเนินการขอสัมปทานสำรวจขุดเจาะ ค่าขายวัตถุดิบอัญมณีต่าง ๆ เพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์/อุตสาหกรรมอัญมณีไทยต่อไป ทั้งนี้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์สถานการณ์การค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์โดยใช้ SWOT Analysis ปัจจัยที่เป็นโอกาส ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อปูทางไปสู่ความร่วมมือ หรือมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ/การค้าระหว่างกันในระยะยาว รวมทั้งเพื่อเสนอแนะทางต่อกระทรวงการต่างประเทศ ในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโว ได้รับการยืนยันจากอดีตนายกสมาคม ไทย-โมซัมบิก นายกสมาคม ไทย-มาดา รวมทั้ง ที่ปรึกษาสมาคม ไทย-มาดา ว่า มาดากัสการ์ยังคงเป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณีและพลอยที่มีความหลากหลายและสำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีไทย ประกอบกับการค้าอัญมณีในมาดากัสการ์เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมาย มีการดำเนินการเป็นระบบที่ชัดเจนตามระเบียบกฎหมายของทางการ

ปัจจุบัน สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโว ได้ปิดทำการเป็นการชั่วคราว ในวันที่ 30 กันยายน 2563 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563 โดยมาดากัสการ์เป็นประเทศในเขตอาณาของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย จะเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ต่อไป

จากสถิติ พ่อค้าพลอยคนไทยรับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองท้องถิ่นมาลากัสซีมูลค่ารวม ปีละ 7 พันล้านบาท และนำวัตถุดิบอัญมณีดังกล่าวมาแปรรูปในไทยเพื่อส่งออกอัญมณีไปยังตลาดโลก ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ไทยมูลค่า 4 แสนล้านบาท ในปี 2560 โดยมาดากัสการ์เป็นประเทศเป้าหมายด้านอัญมณีที่ไทยต้องการจากแอฟริกาในภาพรวม เนื่องจากพ่อค้าพลอยคนไทยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบแหล่งพลอยคุณภาพดีขนาดใหญ่ในปัจจุบัน อาทิ โมซัมบิกและแทนซาเนีย ได้อีกต่อไป เนื่องจากทางการของทั้งสองประเทศที่กล่าวมานี้ถือว่าการนำพลอยดิบออกนอกประเทศเป็นเรื่อง

ผิดกฎหมายและทั้งสองประเทศดังกล่าวจะให้สัมปทานเฉพาะบริษัทซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศเห็นชอบเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันทิศทางของการดำเนินธุรกิจได้เปลี่ยนไปอย่างมาก โดยมาดากัสการ์กำลังต้องการให้ผู้ประกอบการต่างชาติจัดตั้งโรงงานเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ก่อนที่จะส่งออกไปยังประเทศอื่นเนื่องจากต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและสร้างงานในตลาดแรงงานภายในประเทศ

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการไทยควรตระหนักถึงและปรับตัวต่อการดำเนินธุรกิจให้ตรงกับสถานการณ์มากขึ้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการกำหนดทิศทางด้านอัญมณีของมาดากัสการ์ตระหนักถึงความร่วมมือของผู้ประกอบการไทยในการช่วยเหลือมาดากัสการ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่แร่อัญมณีภายในประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบด้านอัญมณีแหล่งสุดท้ายของไทยในภูมิภาคแอฟริกาที่ควรรักษาไว้

กิตติกรรมประกาศ

ผมขอขอบคุณกระทรวงการต่างประเทศและกรมการกงสุล ที่ได้อนุมัติและสนับสนุนให้ผมเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) รุ่นที่ 13 ประจำปี 2564 ซึ่งทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์หลากหลายด้าน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความรู้จักและมิตรภาพกับผู้เข้าร่วมอบรมในระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นช่วงเวลา 2 เดือนครึ่งที่มีคุณค่ายิ่ง

ในการอบรมครั้งนี้ ผมได้จัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์ : ศึกษาเฉพาะการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์” เนื่องจากผมมีความสนใจและรับผิดชอบงานด้านสารัตถะทวีภาคี และงานบริหารทุกด้านของสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว ตั้งแต่ 1 มกราคม 2557- 30 กันยายน 2563

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลถือเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งของการฝึกอบรม ซึ่งสำเร็จลงได้ด้วยดีจากการชี้แนะและการให้ข้อคิดเห็นที่ลุ่มลึกจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน ผมจึงขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. พลอย สืบวิเศษ เอกอัครราชทูต อุ่ม เมลลันนท์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันสพรประสิทธิ์ เป็นอย่างสูง รวมถึงขอขอบพระคุณ นายตามพ์ บุญธรรม อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ที่ได้กรุณาสละเวลา ให้สัมภาษณ์ ให้ข้อมูล ความคิดเห็น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่นำมาสู่ผลการศึกษาของรายงานดังกล่าว

การอบรมครั้งนี้จะสำเร็จลงมิได้หากขาดกลไกสำคัญ คือ สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ ผมจึงขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการและบุคลากรทุกท่านที่ได้ดูแล เอาใจใส่ ให้ข้อมูลตั้งแต่ก่อนเริ่มการฝึกอบรมจนถึงวันสุดท้ายของการฝึกอบรม ซึ่งสะท้อนประสิทธิภาพและความมุ่งมั่นในงานซึ่งเป็นผลสำเร็จของการฝึกอบรม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ท้ายนี้ ผมขอขอบคุณสมาคมไทย-มาดา และเพื่อนชาวมาลากัสซีทุกท่านที่ช่วยสนับสนุนให้ความร่วมมือกับอดีตสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว เป็นอย่างดีมาโดยตลอด จึงทำให้การปฏิบัติราชการของผมในมาดากัสการ์เป็นเวลาประมาณ 6 ปี 9 เดือน สำเร็จลุล่วงด้วย ความเรียบร้อย และราบรื่นทุกประการ

ไกรวัฑฒ ภมรบุตร

กันยายน 2564

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษาและระเบียบวิธีศึกษา	5
1.4 คำถามการศึกษา	6
1.5 สมมติฐานการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดทฤษฎี	7
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
2.3 สรุปกรอบความคิด	14
บทที่ 3 ผลการศึกษา	15
3.1 วิเคราะห์การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์โดยใช้ SWOT Analysis	15
3.2 ผลการวิเคราะห์ SWOT	25
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	30
4.1 สรุปผลการศึกษา	30
4.2 ข้อเสนอแนะ	31
บรรณานุกรม	36
ภาคผนวก	41
ประวัติผู้เขียน	48

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การวิเคราะห์ SWOT	9
ตารางที่ 2	สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT	27

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศมาดากัสการ์

12

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาดากัสการ์เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสี่ของโลกมีพื้นที่ประมาณ 592,800 ตารางกิโลเมตร มีประชากรในปัจจุบัน 26 ล้านคนเศษ เป็นหนึ่งในประเทศ Least Developed Country ที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งในโลก แต่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจมากเพราะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุที่สำคัญและมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ยังมิได้รับการสำรวจขุดเจาะและนำมาพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์/อุตสาหกรรมอย่างจริงจัง อาทิ ถ่านหิน เหล็ก นิกเกิล โคบอลต์ ทองแดง ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน เป็นต้น รวมทั้ง แร่ธาตุอัญมณีมีค่า เช่น พลอยเนื้อแข็งและเนื้ออ่อนทุกประเภทและสี ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีโลก อาทิ ไพลิน ทมทิม มรกต ทัวร์มารีน โกเมน ฯลฯ

ประเด็นสำคัญสำหรับไทยคือมาดากัสการ์มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยอัญมณีชนิดต่าง ๆ มากมายมีการค้นพบแหล่งอัญมณีใหม่ ๆ เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลอยเนื้อแข็ง/เนื้ออ่อนทุกประเภท/สีซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีโลกอย่างยิ่ง อัญมณีเหล่านี้เป็นวัตถุดิบสำคัญต่ออุตสาหกรรมอัญมณีไทยที่มีมูลค่าการส่งออกปีละหลายแสนล้านบาทและด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีนักธุรกิจ/พ่อค้าพลอยคนไทยจำนวนมากได้เข้ามาพำนักอาศัยและ “ฝังตัว” ในมาดากัสการ์นับสิบปีเพื่อดำเนินธุรกิจการสัมปทานและรับซื้อ/ขายอัญมณีในเมืองแหล่งอัญมณีต่าง ๆ หลายแห่งนอกจากนั้น สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริไว ได้รับการยืนยันจากอดีตนายกสมาคม ไทย-โมซัมบิก นายกสมาคม ไทย-มาดา รวมทั้งที่ปรึกษาสมาคม ไทย-มาดา ว่ามาดากัสการ์ยังคงเป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณีและพลอยที่มีความหลากหลายและสำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีไทย ประกอบกับการค้าอัญมณีในมาดากัสการ์เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมาย มีการดำเนินการเป็นระบบที่ชัดเจนตามระเบียบกฎหมายของทางการ

ดังนั้น ผลประโยชน์สำคัญประการหนึ่งของไทย คือ การส่งเสริมและขยายความร่วมมือในการสำรวจ/ขุดเจาะ ตลอดจนการแสวงหาแหล่งแร่อัญมณีใหม่ ๆ เพื่อให้ นักธุรกิจ/พ่อค้าพลอยคนไทยเข้าไปดำเนินการขอสัมปทานสำรวจขุดเจาะ ค่าขายวัตถุดิบอัญมณีต่าง ๆ เพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์/อุตสาหกรรมอัญมณีไทยต่อไป ทั้งนี้ ผู้เขียนได้เดินทางไปเยือนแคว้นและเมืองต่าง ๆ ที่มีศักยภาพต่อการส่งเสริมธุรกิจอัญมณี เพื่อพบปะหารือกับบุคคลสำคัญภาครัฐ เช่น ผู้ว่าราชการแคว้น

นายกเทศมนตรี และผู้นำธุรกิจเอกชน เช่น ประธานหอการค้าและนักธุรกิจท้องถิ่น เพื่อหาช่องทางและพัฒนาคือความร่วมมือด้านอัญมณี โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ ได้บุกเบิกเดินทางไปในพื้นที่ซึ่งยังไม่มีนักธุรกิจ/พ่อค้าไทยทราบและรู้จักอย่างน้อย 2-3 แห่ง ซึ่งก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยต่างแสดงความประสงค์ให้ภาคเอกชนไทยเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจด้วย ทั้งนี้ ในบางกรณี สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้พานักธุรกิจพ่อค้าพลอยคนไทยเดินทางไปพบปะหรือกับบุคคลสำคัญทั้งของภาครัฐและเอกชนมาตาศักดิ์ด้วย เพื่อเป็นการสร้างความรู้จักคุ้นเคยกันและกัน และปูทางไปสู่ความร่วมมือ หรือมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ/การค้าระหว่างกันในระยะยาวต่อไป โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นผู้ “นำทาง” ภาคเอกชนไทยสามารถรุกเข้าไปในพื้นที่ที่ยังไม่เคยมีนักธุรกิจไทยเข้าไปเยือนหรือพบปะกับบุคคลสำคัญทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมาตาศักดิ์มาก่อน ทำให้ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการจากทั่วโลก รวมถึงไทยเข้าไปประกอบธุรกิจอยู่ในมาตาศักดิ์นานนับสิบปี เพื่อทำสัมปทานขุดเจาะและรับซื้อพลอยดิบส่งกลับมาเจียรไนในประเทศต้นทาง ก่อนจะผลิตเป็นอัญมณีสำเร็จรูปส่งออกจำหน่ายในตลาดโลก

จากสถิติ พ่อค้าพลอยคนไทยรับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองท้องถิ่นมาลาแกส์ซี มูลค่ารวมปีละ 7 พันล้านบาท และนำวัตถุดิบอัญมณีดังกล่าวมาแปรรูปในไทยเพื่อส่งออกอัญมณีไปยังตลาดโลก ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ไทยมูลค่า 4 แสนล้านบาท ในปี 2560 โดยมาตาศักดิ์เป็นประเทศเป้าหมายด้านอัญมณีที่ไทยต้องการจากแอฟริกาในภาพรวม เนื่องจากพ่อค้าพลอยคนไทยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบแหล่งพลอยคุณภาพดีขนาดใหญ่ในปัจจุบัน อาทิ โมซัมบิกและแทนซาเนีย ได้อีกต่อไป เนื่องจากทางการของทั้งสองประเทศที่กล่าวมานี้ถือว่าการนำพลอยดิบออกนอกประเทศเป็นเรื่องผิดกฎหมาย และทั้งสองประเทศดังกล่าวจะให้สัมปทานเฉพาะบริษัท ซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศเห็นชอบเท่านั้น ดังนั้น แหล่งพลอยขนาดใหญ่ที่พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถเข้าถึงได้ในปัจจุบันจึงมีเพียงมาตาศักดิ์และเอธิโอเปีย ซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยต่างลงความเห็นว่าพลอยไพลินของมาตาศักดิ์เป็นพลอยที่มีคุณภาพเกรด (1) มีคุณลักษณะเทียบเท่ากับพลอยไพลินจากศรีลังกา ในขณะที่พลอยไพลินในเอธิโอเปียจัดเป็นพลอยเกรด (2) ซึ่งไม่ได้รับ ความนิยมในตลาดโลก

ปัจจุบันในแอฟริกา มีสองประเทศเท่านั้นที่พ่อค้าพลอยสามารถทำการค้าอัญมณีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือ มาตาศักดิ์และเอธิโอเปีย ในขณะที่ การค้าอัญมณีในประเทศอื่นของภูมิภาคแอฟริกา เช่น โมซัมบิก แทนซาเนีย ฯลฯ ทางราชการดังกล่าวไม่อนุญาตให้พ่อค้าพลอยรายย่อยกระทำได้ หากพ่อค้าพลอยคนไทยซื้อขายอัญมณีในประเทศดังกล่าวในแอฟริกาถือว่า เป็นเรื่องผิดกฎหมาย

ในขณะที่พลอยดิบในมาตาศักดิ์มีคุณภาพพลอยในระดับปานกลาง พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถซื้อพลอยดิบจำนวนมากอย่างถูกต้องตามกฎหมายของมาตาศักดิ์และนำมาผ่านกรรมวิธีการเผาพลอย พลอยเหล่านี้จากมาตาศักดิ์สามารถเปลี่ยนคุณภาพของสีและเนื้อสะอาดเป็นพลอยเกรด (1) ในขณะที่พลอยจากเอธิโอเปียถือเป็นพลอยเกรด (2) มีคุณภาพพลอยอยู่ในเกรดต่ำมาก

ฉะนั้น เมื่อนำพลอยจากเอธิโอเปียมาผ่านกรรมวิธีการเผาพลอยตามภูมิปัญญาของไทย พลอยจากเอธิโอเปียไม่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นพลอยเกรดดีซึ่งมีสีและความสะอาดของพลอยเป็นที่ต้องการในตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการค้าพลอยและรับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองของมาดากัสการ์ถือว่าเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ตามข้อกำหนดที่ยกเว้น ซึ่งที่ผ่านมามีพ่อค้าพลอยคนไทยได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยเริ่มตั้งแต่การได้รับวีซ่าถูกประเภท การชำระภาษีตามขั้นตอนอย่างครบถ้วนก่อนที่จะส่งพลอยดิบเข้ามายังประเทศไทย แต่ในปัจจุบันทิศทางของการดำเนินธุรกิจได้เปลี่ยนไปอย่างมากในอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยปัจจุบัน มาดากัสการ์กำลังต้องการให้ผู้ประกอบการต่างชาติจัดตั้งโรงงานเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ก่อนที่จะส่งออกไปยังประเทศอื่น เนื่องจากต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและสร้างงานในตลาดแรงงานภายในประเทศ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการไทยควรตระหนักถึงและปรับตัวต่อการดำเนินธุรกิจให้ตรงกับสถานการณ์มากขึ้นเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการกำหนดทิศทางด้านอัญมณีของมาดากัสการ์ตระหนักถึงความร่วมมือของผู้ประกอบการไทยในการช่วยเหลือมาดากัสการ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่แร่อัญมณีภายในประเทศ เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบด้านอัญมณีแหล่งสุดท้ายของไทยในภูมิภาคแอฟริกาที่ควรรักษาไว้

ทั้งนี้ ด้วยแรงงานของมาดากัสการ์ในภาคอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ รวมถึงผู้ประกอบการจำนวนมากยังอยู่นอกระบบและประกอบการอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวล้วนเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมอัญมณีในมาดากัสการ์ นอกจากนี้ โดยทั่วไปแล้วมาดากัสการ์ไม่มีปัญหาและอุปสรรคทางการค้าเป็นการเฉพาะ ยกเว้นแต่ปัญหาด้านภาษาที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลักและรูปแบบการบริโภคของชาวมาลากัสซีที่ไม่เคยชินกับรูปแบบการตลาดแบบตะวันตก

ปัจจุบัน สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโวได้ปิดทำการเป็นการชั่วคราวในวันที่ 30 กันยายน 2563 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร. 0508/877 ลงวันที่ 8 มกราคม 2563 แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563 “รับทราบและอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอโดยปรับให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้มีเขตอาณาครอบคลุมสาธารณรัฐมาดากัสการ์ และให้เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มประจำสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ดำรงตำแหน่ง เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มประจำสาธารณรัฐมาดากัสการ์อีกตำแหน่งหนึ่ง โดยมีถิ่นพำนัก ณ กรุงพริทอเรีย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้” ด้วยเหตุผลด้านนโยบายโครงสร้างการบริหารราชการต่างประเทศ ในการปฏิรูปสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ของไทยในต่างประเทศให้มีความเป็นเอกภาพในการบริหารราชการมากยิ่งขึ้น อีกทั้งที่ผ่านมามาดากัสการ์มีอำนาจในการบริหารราชการอย่างเป็นเอกเทศ ไม่ขึ้นตรงต่อ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งนี้ ตามบันทึกคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับโครงสร้างส่วนราชการ ในต่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ สำนักนโยบายและแผน ที่ 0206/127/2562 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 ได้ให้เหตุผลอธิบายการปิดสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงฮานานานาริโว ดังนี้

1) รัฐบาลไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี โดยกำหนดให้องค์กรภาครัฐ มีโครงสร้างองค์กรที่เล็ก แต่มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและมีความคล่องตัว ยิ่งขึ้น (Lean and Smart Organization) กระทรวงการต่างประเทศจึงมีการปรับโครงสร้างองค์กร ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ

2) การปิดสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นการชั่วคราว (ไม่ใช่ปิดถาวร) จึงสามารถกลับมาเปิด สถานกงสุลใหญ่ฯ ใหม่ได้ หากมีปริมาณภารกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งฝ่ายไทยจะมอบหมายให้ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย มีเขตอาณาครอบคลุมมาดากัสการ์แทน ซึ่งสามารถเดินทางกันได้ สะดวกจึงสามารถไปปฏิบัติการกิจ (การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือและการดูแลรักษา ผลประโยชน์ของคนไทย) ที่มาดากัสการ์ได้อย่างคล่องตัว

3) (เฉพาะกับรัฐบาลไทย) ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองส่งผลให้เศรษฐกิจของ มาดากัสการ์ถดถอย โดย UN จัดให้มาดากัสการ์อยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด โดยมี GDP เพียง 11.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ศักยภาพของมาดากัสการ์และผลประโยชน์ของไทย ในมาดากัสการ์ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้เมื่อครั้งพิจารณาเปิดสถานกงสุลใหญ่ฯ เมื่อปี 2550 โดยปี 2561 มูลค่าการค้าไทย-มาดากัสการ์อยู่ที่ 42.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเกือบจะน้อยที่สุดในบรรดา ประเทศที่ไทยมีสำนักงานตั้งอยู่ในต่างประเทศ ขณะที่มูลค่าการลงทุนของไทยในมาดากัสการ์ ก็มีไม่ มากนัก ประมาณ 8 ล้านบาท และแม้ว่ามาดากัสการ์จะเคยเป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณี แต่ปัจจุบัน จำนวนพลอยดิบลดลงอย่างมาก กลุ่มผู้ประกอบการไทย จึงไปแสวงหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่น เช่น โมซัมบิก

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นศึกษาที่น่าสนใจทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติเชิงรุกในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ รวมทั้งวิเคราะห์เสนอแนะข้อควรปรับปรุงพัฒนาแนวทางเพื่อช่วยขยายโอกาสและรักษาผลประโยชน์ ด้านการค้าอัญมณีของไทยในมาดากัสการ์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการค้าขายอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

1.2.2 เพื่อให้ทราบปัจจัยที่เป็น ปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยที่เป็นโอกาสในการค้าขาย อัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อกระทรวงการต่างประเทศและทางการไทยที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุน/รักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งปัจจุบัน มีชุมชนคนไทยในมาดากัสการ์ทั่วทั้งประเทศประมาณ 400 คน

1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษาและระเบียบวิธีศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

1) ช่วง 1 มกราคม 2557-30 กันยายน 2563 ระยะเวลาประมาณ 6 ปี 9 เดือน ซึ่งผู้เขียนได้ปฏิบัติราชการในฐานะกงสุลในมาดากัสการ์ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2557-30 กันยายน 2559 และปฏิบัติราชการในฐานะผู้รักษาราชการแทนกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2563 ซึ่งตลอดช่วงเวลาดังกล่าวผู้เขียนคลุกคลี ดูแลผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจคุ้มครองคนไทยในมาดากัสการ์ทั่วทั้งประเทศ ถวายการต้อนรับ พระราชวงศ์ระดับสูงของไทย รวมทั้งการเข้าพบประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ และคณะบุคคลผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของทางการมาดากัสการ์หลายครั้งมาโดยตลอด

2) ศึกษาเฉพาะการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ เนื่องจากการค้าอัญมณีเป็นแหล่งสร้างรายได้ต่อพ่อค้าพลอยคนไทยและเศรษฐกิจไทยอย่างมีนัยสำคัญที่สุด

1.3.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

1) SWOT analysis วิเคราะห์ 4 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส และกลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรคของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ และบทบาทของสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว ในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

2) สัมภาษณ์ผู้แทนภาครัฐผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับอธิบดีถึงระดับผู้ปฏิบัติ จำนวน 5 คน

3) สัมภาษณ์สมาชิกผู้ค้าอัญมณี สมาคมไทย-มาดา ผู้คร่ำหวอดอยู่กับการค้าอัญมณีในมาดากัสการ์เป็นเวลามากกว่า 20 ปี ได้แก่ นายกสมาคมไทย-มาดา และแกนนำสมาชิกของสมาคม จำนวน 5 คน

1.3.3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ประมวลผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และประสบการณ์เชิงลึกซึ่งผู้เขียนปฏิบัติราชการอยู่ในมาดากัสการ์ ประมาณ 6 ปี 9 เดือน

1.4 คำถามการศึกษา

กระทรวงการต่างประเทศเคยมีแนวนโยบายอย่างไร เพื่อรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์

1.5 สมมติฐานการศึกษา

กระทรวงการต่างประเทศควรมีแนวนโยบายเชิงรุกมากยิ่งขึ้นในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1.6.1 ทราบปัจจัยที่เอื้อต่อการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

1.6.2 ทราบปัจจัยที่เป็นปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยที่เป็นโอกาสต่อการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

1.6.3 ได้แนวทางเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

2.1.1 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT ได้รับการพัฒนาต่อยอดโดย Albert S. Humphrey ในขณะที่ปฏิบัติงานในสถาบัน Research Institute ในช่วงปี ค.ศ. 1960-1970 เพื่อวิเคราะห์หนทางบรรลุเป้าหมายทางการตลาดหรือทางธุรกิจ โดยมีองค์ประกอบทางความคิด 4 ประการ ได้แก่

- 1) Strength : จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
- 2) Weaknesses : จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
- 3) Opportunities : โอกาสที่จะดำเนินการได้
- 4) Threats : อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินการขององค์กร

หลักการสำคัญของ SWOT คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้น การวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็น การวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์ โอกาส-อุปสรรค ทั้งภายนอกและภายใน องค์กร จะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อ องค์กรรวมทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กร อย่างเหมาะสมต่อไป

2.1.2 ขั้นตอน / วิธีการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถ กำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มันน้อยที่สุดได้

ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอน ดังนี้¹

1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุกด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือ ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณา ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกระทบก่อนหน้าด้วย

จุดแข็งขององค์กรเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร และควรดำรงไว้เพื่อความเข้มแข็งขององค์กร

จุดอ่อนขององค์กรเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรว่า ปัจจัยใดขององค์กรเป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือจัดให้หมดไป

2) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบายการเงินและการงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและสัดส่วนของประชาชนที่รู้หนังสือ การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ

โอกาสทางสภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยแวดล้อมภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถนำข้อดีดังกล่าวมาเพิ่มส่งผลให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, การวิเคราะห์ SWOT Analysis, [ออนไลน์], 2564, แหล่งที่มา:

<https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquarter/upload/20SWOT.pdf>

อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาคซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหาทางหลีกเลี่ยงเพื่อปรับสภาพองค์กรให้มีความสมดุลต่อไป

ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค ซึ่งมีที่มาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อวิเคราะห์ว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ องค์กรควรจะดำเนินการอย่างไร

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ SWOT²

หน่วยวิเคราะห์	Opportunity โอกาส สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ ของตลาดที่เป็นหน่วยวิเคราะห์	Threat อุปสรรค ปัจจัยภายนอกที่จะเป็นปัญหา หรือข้อจำกัดต่อหน่วยวิเคราะห์
Strength จุดแข็ง ข้อดีที่มีหรือสิ่งที่ทำให้หน่วย วิเคราะห์โดดเด่นกว่าหน่วยอื่น	กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส (ใช้จุดแข็งเพิ่มโอกาสให้ได้ มากที่สุด)	กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค (ใช้จุดแข็งมาลดอุปสรรค ให้ได้มากที่สุด)
Weakness จุดอ่อน สิ่งที่หน่วยวิเคราะห์ยังต้อง ปรับปรุงหรือยังสู้หน่วยอื่นไม่ได้	กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส (ใช้โอกาสที่มีมาลดจุดอ่อน ให้ได้มากที่สุด)	กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค (จะทำอย่างไรจึงจะกำจัดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงอุปสรรคได้)

² เพ็ญแข อินทสุวรรณ. บทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ในการยกระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับโมริอ็อกโก. รายงานการศึกษาส่วนบุคคลหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2563) น. 8.

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การดำเนินนโยบายการทูตเศรษฐกิจของไทยต่อเปรู ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 ภายใต้แผนปฏิบัติการบูรณาการภูมิภาคลาตินอเมริกา พ.ศ. 2555-2559” โดยนายนิธิรุจน์ โผนประเสริฐ ในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ปี 2558

รายงานดังกล่าวศึกษาการดำเนินนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนการทูตเศรษฐกิจของไทยต่อเปรูภายใต้แผนปฏิบัติการบูรณาการภูมิภาคลาตินอเมริกา พ.ศ. 2555-2559 ในการส่งเสริมสนับสนุนความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับเปรูและวิเคราะห์โอกาสศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายการทูตเศรษฐกิจของไทยต่อเปรู ซึ่งผลการศึกษาพบว่า แม้ว่าท่าที นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ของไทยต่อเปรูในเรื่องการทูตเศรษฐกิจมีความชัดเจนและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนมากในระดับหนึ่งอยู่แล้ว แต่ยังไม่สามารถทำให้การค้าการลงทุนของไทยก้าวเข้าไปสู่เป้าหมายตามแผนปฏิบัติการบูรณาการภูมิภาคลาตินอเมริกา พ.ศ. 2555-2559 เนื่องจากปัจจัยภายนอกได้แก่ (1) เศรษฐกิจโลกซึ่งมีการขยายตัวในระดับต่ำและมีการแข่งขันสูง (2) ความร่วมมือในภูมิภาค (3) กลไกความร่วมมือโดยการเจรจาความตกลงทางการค้าเสรียังไม่แล้วเสร็จ (4) กฎระเบียบและมาตรฐานด้านสุขอนามัยของเปรู และจากปัจจัยภายใน ได้แก่ (1) สถานการณ์การเมืองของไทย (2) นโยบายของไทยที่ให้ความสำคัญกับภูมิภาคอื่นมากกว่า อาทิ ข้อริเริ่มเชิงรุกไทย-แอฟริกา (Thai-African Initiative) ในปี 2556 (3) ปัญหาการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ (4) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมและที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ดังนั้น จึงควรบูรณาการในการดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจของไทยต่อเปรูอย่างเป็นองค์รวม ให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดเปรูแก่ภาคเอกชนไทย ปกป้องการแก้ไขมาตรการกีดกันทางการค้า ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย และการพัฒนาเรียนรู้ระหว่างกัน ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ทั้งสองฝ่ายสร้างพันธมิตรเพื่อเชื่อมโยงการบริหารจัดการและส่งเสริมการขยายเครือข่ายขนส่งทางอากาศ

2.2.2 รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “บทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงราบัต ในการยกระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับโมร็อกโก” โดยนางสาวเพ็ญแข อินทรสุวรรณ ในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12 ปี 2563

รายงานดังกล่าวศึกษาถึงความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับโมร็อกโก ว่ายังสามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างกัน เมื่อคำนึงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ โดยการดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงราบัต ที่ผ่านมามีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการทูตเศรษฐกิจและสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศในแผนย่อยความร่วมมือเศรษฐกิจและการพัฒนาระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับโมร็อกโกจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกันทั้งใน

ภาครัฐและภาคเอกชนโดยใช้กลยุทธ์การใช้จุดแข็งในการขยายโอกาส การใช้ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย ศักยภาพของผู้ประกอบการ และการมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ดีของทั้งสองประเทศ ในการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจระหว่างกัน และการใช้จุดแข็งในการตอบสนองต่อความท้าทาย ในศักยภาพด้านนวัตกรรมและการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย การร่วมทุนในสาขาที่มีข้อจำกัดด้านการลงทุน การใช้โอกาสในการลดจุดอ่อนและขจัดอุปสรรค โดยการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลศักยภาพทางเศรษฐกิจ มาตรการกฎระเบียบทางเศรษฐกิจ และแสวงหาแนวทางร่วมกันในการขจัดอุปสรรค ต่อการค้าและการลงทุน

2.2.3 บทความเรื่อง “แหล่งวัตถุดิบอัญมณีในทวีปแอฟริกา” โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (GIT Trade Review Issue 2/2009)

บทความดังกล่าวระบุว่ามาดากัสการ์เป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณีที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยอัญมณีที่ขุดค้นพบในมาดากัสการ์มีหลากหลายชนิดทั้งทับทิม ไพลิน บุษราคัม แพลซีแซปไฟร์ มรกต โทแพซ เพทาย ฯลฯ บ่ออัญมณีของมาดากัสการ์ในแหล่งต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วประเทศ อาทิ

- แหล่ง Andilamena ตั้งอยู่ในจังหวัด Mahajanga บริเวณตอนกลางทางเหนือของประเทศ พบทับทิม ไพลิน บุษราคัม และแซปไฟร์สีเขียวและสีส้ม
- แหล่ง Tananarivekely ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่ง Andilamena ในจังหวัด Mahajanga พบทับทิมสาแหรก
- แหล่ง Moramanga ทางตะวันตกของเขต Andilamena พบทับทิมสาแหรก ไพลิน และแซปไฟร์สีอื่น ๆ
- แหล่ง Ilakaka ตั้งอยู่ในเขต Ranohira จังหวัด Finarantsoa บริเวณตอนกลางทางใต้ของประเทศ พบไพลิน บุษราคัม แซปไฟร์สีชมพู สีชมพูแกมม่วง ครีโซเบริล เพทาย โทแพซ อะความารีน แอเมทิสต์ ทัวร์มาลีน อะเลกซานโดรต์ สปิเนล มอร์แกไนต์ เพชโซทาไนด์ และโกเมน จำพวกแอลมันดีน-กรอสซูลาไรต์ ไพโรป-สเปสซาร์ทีน และโรโดไลต์
- แหล่ง Manombe ตั้งอยู่ทางตะวันตกของแหล่ง Ilakaka พบไพลิน บุษราคัม และแซปไฟร์สีอื่น ๆ
- แหล่ง Ifanadiana, Anhadilalana และ Morefeno และแหล่งเล็ก ๆ อีกประมาณ 9 แห่งในเมือง Mananjary จังหวัด Finarantsoa ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศ พบมรกต โดยเฉพาะแหล่ง Morafeno ที่เป็นแหล่งค่อนข้างใหญ่ พบมรกตสีฟ้าอมเขียว
- แหล่ง Andranondambo ตั้งอยู่ในจังหวัด Tulear ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ พบไพลิน บุษราคัม และแซปไฟร์สีอื่น ๆ

- แหล่ง Sakaraha ตั้งอยู่ในจังหวัด Tulear พบทับทิม ไพลิน บุชรากัม แชปไฟร์ สีมชมพู ทัวร์มาลีน ครีโซเบริล โทแพซ และเพทาย
- แหล่ง Vatomadry ตั้งอยู่ในจังหวัด Toamasina บริเวณตะวันออกของประเทศ พบทับทิม
- แหล่ง Tamatave ในเมือง Tamatave จังหวัด Toamasina บริเวณชายฝั่งตะวันออกของประเทศ พบทับทิม
- แหล่ง Antsirabe ในจังหวัด Antananarivo ทางตอนกลางของประเทศ พบทับทิม และทัวร์มาลีนสีชมพูและสีน้ำเงิน
- แหล่ง Diego Suarez, Ambilobe, Anivorano, Andapa, Anbondromifehy และเกาะ Nosy Be ตั้งอยู่ในจังหวัด Antsiranana ทางตอนเหนือของประเทศ พบไพลิน บุชรากัม และแชปไฟร์สีเขียวและสีม่วง
- แหล่งในเขต Manatenina ที่เป็นแหล่งแบบลานแร่ (Alluvial) ใกล้กับชายฝั่งทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ พบไพลิน และแชปไฟร์สีอื่น ๆ เป็นต้น

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศมาดากัสการ์

ที่มา: <https://www.worldatlas.com/maps/madagascar>, February 24, 2021

2.2.4 บทความเรื่อง “มาดากัสการ์แหล่งวัตถุดิบอัญมณีแหล่งสุดท้ายของไทย” ในหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับวันที่ 12 มิถุนายน 2562 โดย สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโว

บทความดังกล่าวให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำการค้าอัญมณีในภูมิภาคแอฟริกาว่า ปัจจุบัน ในแอฟริกา มีสองประเทศเท่านั้นที่พ่อค้าพลอยสามารถทำการค้าอัญมณีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือ มาดากัสการ์และเอธิโอเปีย ในขณะที่การค้าอัญมณีในประเทศอื่นของภูมิภาคแอฟริกา เช่น โมซัมบิก แทนซาเนีย ฯลฯ ทางประเทศดังกล่าวไม่อนุญาตให้พ่อค้าพลอยรายย่อยกระทำได้ หากพ่อค้าพลอยคนไทยซื้อขายอัญมณีในประเทศดังกล่าวในแอฟริกาถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย

ในขณะที่พลอยดิบในมาดากัสการ์มีคุณภาพพลอยในระดับปานกลาง พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถซื้อพลอยดิบจำนวนมากในมาดากัสการ์อย่างถูกต้องตามกฎหมายของมาดากัสการ์ และนำมาผ่านกรรมวิธีการเผาพลอย พลอยเหล่านี้จากมาดากัสการ์สามารถเปลี่ยนคุณภาพของสีและเนื้อสะอาดเป็นพลอยเกรด (1) ในขณะที่พลอยจากเอธิโอเปียถือเป็นพลอยเกรด (2) มีคุณภาพพลอยอยู่ในเกรดต่ำมาก ฉะนั้น เมื่อนำพลอยจากเอธิโอเปียมาผ่านกรรมวิธีการเผาพลอยตามภูมิปัญญาของไทย พลอยจากเอธิโอเปียไม่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นพลอยเกรดดีซึ่งมีสีและความสะอาด ของพลอยเป็นที่ต้องการในตลาดโลก

2.2.5 บทความ SME Go Inter เรื่อง “พ่อค้าพลอยเตรียมรับมือมาตรการใหม่ของมาดากัสการ์” ในเว็บไซต์ธนาคารกรุงเทพ โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโวและศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เผยแพร่ข้อมูลวันที่ 27 มิถุนายน 2562

บทความดังกล่าวระบุว่ามาดากัสการ์เป็นหนึ่งในประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปแอฟริกา ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติจำพวกแร่ธาตุที่สำคัญมากมายที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ได้รับการสำรวจ ขุดเจาะและพัฒนาประโยชน์เชิงพาณิชย์ อาทิ ถ่านหิน เหล็ก นิกเกิล ทองแดง ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน เป็นต้น รวมทั้ง ยังมีแร่อัญมณีมีค่าซึ่งมีคุณภาพสูงเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีในโลกอีกด้วย อาทิ ไพลิน ทับทิม มรกต ทวีร์มารีน ฯลฯ ทำให้ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการจากทั่วโลกรวมถึงไทยเข้าไปประกอบธุรกิจอยู่ในมาดากัสการ์นานนับสิบปีเพื่อทำสัมปทานขุดเจาะและรับซื้อแร่ดิบส่งกลับมาเจียรไนในประเทศต้นทาง ก่อนจะผลิตเป็นอัญมณีสำเร็จรูปส่งออกจำหน่ายในตลาดโลก

จากสถิติ พ่อค้าพลอยคนไทยรับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองท้องถิ่นมาลาเกสซี มูลค่ารวม ปีละ 7 พันล้านบาท และนำวัตถุดิบอัญมณีดังกล่าวมาแปรรูปในไทยเพื่อส่งออกอัญมณีไปยังตลาดโลก ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ไทยมูลค่า 4 แสนล้านบาท ในปี 2560 โดยมาดากัสการ์เป็นประเทศเป้าหมายด้านอัญมณีที่ไทยต้องการจากแอฟริกาในภาพรวม เนื่องจากพ่อค้าพลอยคนไทยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบแหล่งพลอยคุณภาพดีขนาดใหญ่ในปัจจุบันอย่าง โมซัมบิกและแทนซาเนีย

ได้อีกต่อไป เนื่องจากทางการของทั้งสองประเทศถือว่าการนำพลอยดิบออกนอกประเทศถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายและทั้งสองประเทศนี้จะให้สัมปทานเฉพาะบริษัทซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศเห็นชอบเท่านั้น ดังนั้น แหล่งพลอยขนาดใหญ่ที่พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถเข้าถึงได้ในปัจจุบัน จึงมีเพียงมาดากัสการ์และเอธิโอเปีย ซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยต่างลงความเห็นว่าพลอยไพลินของมาดากัสการ์เป็นพลอยที่มีคุณภาพเกรด (1) มีคุณลักษณะเทียบเท่ากับพลอยไพลินจากศรีลังกา ในขณะที่พลอยไพลินในเอธิโอเปียจัดเป็นพลอยเกรด (2) ซึ่งไม่ได้รับความนิยมในตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม แม้การค้าพลอยและรับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองของมาดากัสการ์ ถือเป็นเรื่องที่สามารถทำได้ตามข้อกำหนดท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาพ่อค้าพลอยคนไทยได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยเริ่มตั้งแต่การได้รับวีซ่าถูกประเภท การชำระภาษีตามขั้นตอนอย่างครบถ้วนก่อนที่จะส่งพลอยดิบเข้ามายังประเทศไทย แต่ในปัจจุบันทิศทางของการดำเนินธุรกิจ ได้เปลี่ยนไปอย่างมาก ในอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยปัจจุบัน มาดากัสการ์กำลังต้องการ ให้ผู้ประกอบการต่างชาติจัดตั้งโรงงานเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ก่อนที่จะส่งออกไปยังประเทศอื่น เนื่องจากต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและสร้างงานในตลาดแรงงานในประเทศตนเอง ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการไทยควรตระหนักถึงและปรับตัวการดำเนินธุรกิจให้ตรงกับสถานการณ์มากขึ้นเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการกำหนดทิศทางด้านอัญมณีของมาดากัสการ์ตระหนักถึงความร่วมมือของผู้ประกอบการไทยในการช่วยเหลือมาดากัสการ์สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่แร่อัญมณีภายในประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบด้านอัญมณีแหล่งสุดท้ายของไทยในภูมิภาคแอฟริกาที่ควรรักษาไว้

2.3 สรุปกรอบความคิด

2.3.1 จากแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การศึกษานี้จึงเป็นการวิเคราะห์ SWOT เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้ทราบปัจจัยที่เป็นปัญหา/อุปสรรค และปัจจัยที่เป็นโอกาสในการประกอบการค้าขายอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

2.3.2 นอกเหนือจากการใช้กรอบในการวิเคราะห์ในข้อ 2.3.1 แล้ว วิธีการศึกษา จะใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์ผู้แทนภาครัฐผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และสัมภาษณ์ผู้ค้าอัญมณี สมาคมไทย-มาดา ผู้คร่ำหวอดอยู่กับการค้าอัญมณีในมาดากัสการ์เป็นเวลามากกว่า 20 ปี เพื่อตอบคำถามการศึกษาที่ตั้งไว้ว่า กระทรวงการต่างประเทศเคยมีแนวนโยบาย/การดำเนินการอย่างไรในการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์ เพื่อสังเคราะห์และนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการประยุกต์ใช้ ซึ่งจะมีผลต่อการรักษาผลประโยชน์ด้านการค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์อย่างต่อเนื่องต่อไป

บทที่ 3

ผลการศึกษา

3.1 วิเคราะห์การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์โดยใช้ SWOT Analysis

3.1.1 ปัจจัยที่เป็นโอกาส

O-1 มาดากัสการ์เป็นแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุทุกประเภทที่สำคัญและมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ยังมิได้รับการสำรวจขุดเจาะและนำมาพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์/อุตสาหกรรมอย่างจริงจัง อาทิ ถ่านหิน เหล็ก นิกเกิล ทองแดง ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน เป็นต้น รวมทั้งแร่ธาตุ อัญมณีมีค่า เช่น พลอยเนื้อแข็งและเนื้ออ่อนทุกประเภทและสี ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีโลก อาทิ ไพลิน ทับทิม มรกต ทัวร์มาริน ฯลฯ

O-2 ปัจจุบันมาดากัสการ์เป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองประเทศหนึ่งในภูมิภาคแอฟริกา เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในมาดากัสการ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เมษายน 2561 ดำเนินอย่างต่อเนื่องจนถึงช่วงก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีมาดากัสการ์ปลายปี 2561 แต่ไม่มีความรุนแรงเกิดขึ้นเหมือนเหตุการณ์ทางการเมืองในปี 2552 เนื่องจากมาดากัสการ์ได้รับบทเรียนจากการถูกระงับความช่วยเหลือทางการเงินจากประเทศต่าง ๆ และการถูกขับออกจากสหภาพแอฟริกัน (AU) ทำให้เงินทุนสำคัญที่ใช้พัฒนาประเทศต้องหยุดชะงักเป็นเวลา 5 ปี สถานะทางการเมืองล่าสุดถึงแม้ว่า ส.ส. พรรคฝ่ายค้าน จำนวน 73 คน อาจจะไม่พึงพอใจการตัดสินใจดำเนินการของประธานศาลสูงสุดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบทางการเมืองของมาดากัสการ์อย่างเต็มที่ เนื่องจาก ส.ส. พรรคฝ่ายค้านเหล่านี้ต้องการเรียกร้องให้ประธานาธิบดี ลาออกจากตำแหน่งก่อนการเลือกตั้งแต่บรรยากาศทางการเมืองในมาดากัสการ์ก็มีความผ่อนคลายไปในทางที่ดีขึ้น เนื่องจากนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของมาดากัสการ์ (นาย Christian Ntsay) มีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ เนื่องจากมีความเป็นกลาง ปัจจุบันไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองใด มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการประสานงานเพื่อการพัฒนามาดากัสการ์กับองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความร่วมมือ/ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานต่อประเทศนี้

ประธานาธิบดีมาดากัสการ์ได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายเดิมยินยอมให้นาย Marc Ravalomanana อดีตประธานาธิบดีมาดากัสการ์ และนาย Andy Rajoelina อดีตประธานาธิบดีมาดากัสการ์ช่วงการเปลี่ยนผ่านสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดี ในช่วงปลายปี 2561 ได้

หลังจากที่อดีตประธานาธิบดี Hery RAJAONARIMAMPIANINA ได้เคยซื้อเสียง ส.ส. จำนวน 79 คน ลงมติไม่ไว้วางใจพรรคการเมืองของอดีตประธานาธิบดี ทั้ง 2 คน

สถานะปัจจุบัน การจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีมาดากัสการ์ได้กำหนดขึ้น 2 รอบ คือ รอบที่ 1 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2561 และ รอบที่ 2 วันที่ 19 ธันวาคม 2561 ซึ่งประชาคมโลกจับตามองและเฝ้าติดตามการจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีอย่างโปร่งใสและยุติธรรม และผลการเลือกตั้งปรากฏว่า นาย Andy Rajoelina ชนชาติลอย ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 9 ของมาดากัสการ์ โดยทำพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐมาดากัสการ์เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2562 ทั้งนี้ ประธานาธิบดีมาดากัสการ์มีสิทธิครองตำแหน่ง 2 สมัย สมัยละ 5 ปี

อนึ่ง รัฐบาลมาดากัสการ์ยังมีแนวนโยบายที่ชัดเจนและมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ เพื่อขจัดปัญหาความยากจน ต่อด้านคอร์ปชั่นและยึดหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนส่งเสริมการค้า/การลงทุนจากต่างประเทศเพื่อสร้างงานในประเทศและเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อการกินดีอยู่ดีของชาวมาลากัสซี

O-3 ไทยและมาดากัสการ์มีความสัมพันธ์ทางการทูตตั้งแต่ปี 2533 ราบรื่นมาโดยตลอด ซึ่งสะท้อนสถานะของความสัมพันธ์ของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่มีต่อรัฐบาลมาดากัสการ์และกลุ่มคนไทย ทุกกลุ่มในทุกพื้นที่ของมาดากัสการ์นับว่าดีมาก ในส่วนของความสัมพันธ์ในระดับรัฐบาลของทั้งสองประเทศนั้น พิจารณาได้จากคำขอในเวทีระหว่างประเทศของไทยซึ่งฝ่ายมาดากัสการ์จะตอบรับเป็นอย่างดีเสมอ นอกจากนี้ หากสถานกงสุลใหญ่ฯ ประสงค์จะขอเข้าพบบุคคลสำคัญที่สุดท่านใด ในคณะรัฐบาลมาดากัสการ์ ฝ่ายมาดากัสการ์ก็ให้ความร่วมมือจัดการพบปะให้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่ได้แบ่งแยกถึงความสำคัญของการเป็นสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ฯ³

---

³สัมภาษณ์ ตามพ์ บุญธรรม, อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา, 1 กรกฎาคม 2564. เรื่องนโยบายไทยต่อมาดากัสการ์ในการรักษาผลประโยชน์การค้าอัญมณีของคนไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งอดีตฯ ได้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้ 1.ขณะนี้ กระทรวงฯ กำลังพิจารณาความเหมาะสมในการเพิ่มทางกงสุลกิตติมศักดิ์ของไทยประจำมาดากัสการ์เพื่อแบ่งเบาภารกิจของ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย ซึ่งดูแลประเทศในเขตอาณาหลายประเทศ คุณสมบัติของกงสุลกิตติมศักดิ์ฯ ควรจะเป็นบุคคลที่มีความเป็นกลาง ได้รับการยอมรับนับถือในสังคมมาดากัสการ์ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะมีผลต่อการให้ความคุ้มครองคนไทยในมาดากัสการ์ด้วยความถูกต้องชอบธรรม 2.ดำเนินนโยบายส่งเสริมความสัมพันธ์ในเชิงรุกและให้ความสำคัญต่อภูมิภาคแอฟริการวมทั้งมาดากัสการ์อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น พิจารณามอบหมายผู้แทนระดับสูงจากเมืองหลวง หรือแต่งตั้งผู้แทน Special Envoy/Roving Ambassador เดินทางเยือนมาดากัสการ์เมื่อเป็นไปได้ จัดการประชุมทวิภาคีระหว่างกันผ่านระบบทางไกล รวมทั้งผลักดันการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงระหว่างกันในอนาคตที่ทำได้ 3.ไทยต้องมีบทบาทเป็นผู้เล่นที่สร้างสรรค์ในภูมิภาคแอฟริกา ในฐานะมิตรที่พึ่งพาได้และเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ไม่เอารัดเอาเปรียบ เพื่อผลักดันและรักษาผลประโยชน์ของไทยใน

ในส่วนของคุณภาพสัมพันธ์กับคนไทยกลุ่มต่าง ๆ ในมาดากัสการ์ สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้รับความเคารพนับถือและความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นอย่างดียิ่งทำให้การทำงานราบรื่นขึ้นมาก ชุมชนไทยในมาดากัสการ์ถือว่าสถานกงสุลใหญ่ฯ สามารถเป็นที่พึ่งของ คนไทยได้

O-4 องค์ประกอบด้านการทำธุรกิจในมาดากัสการ์มีความเหมาะสม ค่าแรงต่ำ มาดากัสการ์ มีประชากรวัยทำงานมากกว่าครึ่งจากทั้งหมดประมาณ 26 ล้านคนและมีอัตราค่าแรงต่ำเฉลี่ยวันละ 2 เหรียญสหรัฐ/วัน ซึ่งจะเป็นโอกาส/ช่องทางที่ดีสำหรับนักธุรกิจ/นักลงทุนไทยที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบัน มีบริษัทขนาดใหญ่ของไทยเข้ามามีความร่วมมือด้านการลงทุนกับมาดากัสการ์โดยตรงแล้วเนื่องจากเห็นถึงศักยภาพของมาดากัสการ์ คือ บริษัท อิตาลีไทย และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ส่งเจ้าหน้าที่และตัวแทนมาประจำเพื่อการลงทุนด้านเหมืองถ่านหินและหาช่องทางเกี่ยวกับการทำเหมืองทองคำในปัจจุบัน

นอกจากนั้น มาดากัสการ์เป็นฐานการส่งออกสิ่งทอที่สำคัญเนื่องจากได้รับสิทธิการส่งออกแบบปลอดภาษีไปยังสหรัฐอเมริกาภายใต้ The African Growth and Opportunity Act (AGOA) การได้รับการยกเว้นภาษี และไม่มีการกำหนดโควตาในตลาดสหภาพยุโรปภายใต้ Lome Convention

O-5 ความช่วยเหลือสำคัญที่มาดากัสการ์ต้องการจากไทย คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าแร่อัญมณี สาธารณสุข และการเกษตร โดยไทยได้เปรียบดุลการค้ามาดากัสการ์มาโดยตลอด วัตถุประสงค์นำเข้าจากมาดากัสการ์ที่สำคัญที่สุด คือ วัตถุประสงค์อัญมณี

เป็นที่น่าประหลาดใจว่ามาดากัสการ์เป็นประเทศแห่งสินค้าแร่อัญมณี แต่มีชาวพื้นเมืองมาลากัสซีจำนวนไม่มากนักที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอัญมณีในประเทศของตนเอง

แอฟริกา 4.ส่งเสริมบทบาทไทยในฐานะประเทศหุ้นส่วนที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้แก่แอฟริกา เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และ African Agenda 2063 ของสหภาพแอฟริกา และเพื่อรักษาตลาดการค้าและการลงทุนของไทยในแอฟริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมแนวนโยบาย BCG Model ในแอฟริกา 5.ส่งเสริมบทบาทไทยในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา โดยการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนโยบาย BCG Model ผ่านกลไกการทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) การทูตด้านการศึกษา (Educational Diplomacy) 6.ปัจจุบันกองแอฟริกากำลังมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพา ในการทำวิจัยศึกษาศักยภาพในแต่ละสาขาซึ่งไทยควรจะมีความร่วมมือกับแอฟริกา อาทิ ประมง เกษตร และอัญมณี เป็นต้น 7.ในส่วนของคุณภาพร่วมมือทางวิชาการให้ทุนฝึกอบรมของ TICA น่าจะเป็นประโยชน์และมี impact อย่างสูง หากได้บุคคลระดับ Authority ของมาดากัสการ์เข้ามาเรียนหลักสูตรด้านอัญมณีเป็นการเฉพาะอย่างต่อเนื่อง และ 8.ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านอัญมณีของไทยตระหนักรู้ถึงความประสงค์ของรัฐบาลมาดากัสการ์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่พลอยดิบ อาทิ ขอเรียกร้องให้ผู้ประกอบการไทยตั้งโรงงานเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ ทำการเจียรไนพลอยดิบก่อนที่จะส่งเข้ามายังประเทศไทย

รัฐบาลมาดากัสการ์ เพิ่งหันมาให้ความสำคัญและจัดตั้งสถาบันอัญมณีในกระทรวงทรัพยากรธรณีในระยะเวลา 7 ปี ที่ผ่านมา ในหลายโอกาส ซึ่งผู้เขียนได้พบปะกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรณี และผู้อำนวยการสถาบันอัญมณีของมาดากัสการ์ ทั้งสองท่านมักจะพบกับผู้เขียนอยู่เสมอว่าปริมาณ Sapphire สีต่าง ๆ ซึ่งค้าขายอยู่ในตลาดโลกนั้น 70 % เป็น Sapphire ของมาดากัสการ์ และแสดงท่าทีไม่พอใจเมื่อทราบว่าพ่อค้าพลอยศรีลังกาในมาดากัสการ์ได้ซื้อพลอยดิบไปจากชาวพื้นเมืองท้องถิ่น และเมื่อ Sapphire เหล่านั้นส่งออกไปถึงศรีลังกาแล้ว ได้มีการเจียรไนและแจ้ง Country of Origin ว่ามาจากศรีลังกา ในการส่งออกจำหน่ายในตลาดโลก ซึ่งผู้เขียนได้แจ้งให้ทั้งสองท่านทราบว่า ปัจจุบันประเทศไทย มีปริมาณ Sapphire น้อยมากในจังหวัดกาญจนบุรี และจันทบุรี และไม่มีคุณภาพและสีตามตลาดโลกต้องการ ดังนั้น ประเทศไทยจึงเป็นตลาดสำคัญที่ทำเฉพาะการเจียรไนออกแบบ และทำตัวเรือน เนื่องจากไทยไม่มีวัตถุดิบดังกล่าวเพียงพอและนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันมุ่งเน้นการส่งเสริมนวัตกรรม

อนึ่ง ผู้อำนวยการสถาบันอัญมณีมาดากัสการ์ (Institut de Gemmologie de Madagascar: IGM) ได้เคยหารือกับผู้เขียนถึงความเป็นไปได้ในการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือเจียรไนพลอยและอุปกรณ์พิสูจน์พลอยของแท้หรือของเทียม ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวสามารถตรวจสอบประเทศแหล่งกำเนิดของพลอยได้จากประเทศไทย เพื่อใช้งานเพิ่มเติมประจำสถาบันฯ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากกระทรวงการต่างประเทศสนับสนุนคำขอดังกล่าวของฝ่ายมาดากัสการ์ จักเป็นการลดแรงเสียดทานต่อประเด็นกฎระเบียบใหม่ของมาดากัสการ์เพื่อเพิ่ม Value added ให้กับพลอยดิบของประเทศตนเอง ไปได้ระยะหนึ่ง อีกทั้งจะเอื้อต่อการเจรจาของรัฐบาลไทยที่จักมีกับรัฐบาลมาดากัสการ์ในอนาคต เป็นผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

3.1.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

T-1 มาดากัสการ์เป็นประเทศด้อยพัฒนาที่สุด ศักยภาพด้านธรรมาภิบาลและนวัตกรรมน้อยมาก ระบบสาธารณสุขูปโภคขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถพัฒนาได้ทั่วถึง การติดต่อสื่อสารรวมทั้งการทำธุรกิจอาจต้องใช้เวลาและทุนทรัพย์มากกว่าที่ได้เตรียมการไว้ เนื่องจากอาจต้องจ่ายเงินสมนาคุณพิเศษให้แก่ข้าราชการมาลากัสซีเพื่อให้การติดต่อธุรกิจไม่ติดขัด

T-2 ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและสาธารณสุขูปโภคของมาดากัสการ์ยังต้องพัฒนาอีกมาก ศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สำคัญอันหนึ่งของมาดากัสการ์ คือ ธุรกิจการท่องเที่ยว เนื่องจากมาดากัสการ์ มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสัตว์ป่าหายากที่สวยงามและโดดเด่น (Unique) หลากหลาย นอกจากนี้ ยังมีชื่อเสียงเรื่องการท่องเที่ยวแบบ Eco Tourism ซึ่งธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจโรงแรมและอื่น ๆ สร้างรายได้แก่มาดากัสการ์ได้ไม่น้อยและรัฐบาลมาดากัสการ์ในปัจจุบันได้ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมาดากัสการ์ ทั้งนี้ เพื่อหารายได้เข้าประเทศให้มากที่สุดอันจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาประเทศ อีกทั้งเป็น

การสร้างอาชีพและรายได้แก่ประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาคนว่างงาน ตลอดจนปัญหาสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

ปัญหาสำคัญของธุรกิจการท่องเที่ยวมาดากัสการ์ คือ ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงแรมซึ่งมาดากัสการ์ ขาดแคลนโรงแรมที่มีขนาดใหญ่เพียงพอและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในทุกพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ ผู้เขียนได้เดินทางไปเยือน/สำรวจพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งพบว่า ส่วนใหญ่โรงแรม ที่ใช้รองรับนักท่องเที่ยวมีขนาดเล็กและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่มีความพร้อมเพียงพอ อาทิ ไฟฟ้าดับเป็นประจำหรือมีน้ำประปาใช้ไม่เพียงพอ พนักงานและเจ้าหน้าที่โรงแรมยังขาดทักษะและความพร้อมในการให้บริการในระดับสากล เป็นต้น นอกจากนี้ การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียงของมาดากัสการ์หลายแห่งเป็นไปอย่างยากลำบากเนื่องจาก เส้นทางถนนที่ค่อนข้างเล็ก และส่วนใหญ่ให้รถวิ่งได้แค่ 2 เลน เท่านั้น

รัฐบาลมาดากัสการ์ทุกยุคสมัยจึงต้องการการลงทุนจากต่างชาติในธุรกิจการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโรงแรมและพยายามส่งเสริมนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในประเทศและมาดากัสการ์มีความต้องการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจากไทยเช่นกัน

ผู้เขียนได้มีโอกาสพบปะหารือกับบุคคลสำคัญในแวดวงรัฐบาลและธุรกิจเอกชนของมาดากัสการ์ ทำให้ทราบว่า บุคคลเหล่านั้นได้ตระหนักและทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยซึ่งมีนักท่องเที่ยวมาเยือนไทยปีละหลายสิบล้านคนและนำรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก ทำให้มีความสนใจและต้องการเรียนรู้จากไทยรวมทั้งประสงค์ให้นักธุรกิจด้านการท่องเที่ยวจากไทยมาลงทุนด้วย เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของมาดากัสการ์ โดยปัจจุบันรัฐบาลมาดากัสการ์มีเป้าหมายที่จะขยายจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจากระดับ 3 แสนคน/ปี ให้ขึ้นไปถึงปีละ 1 ล้านคน

T-3 ระบบราชการของมาดากัสการ์ยังไม่พัฒนากฎระเบียบเกี่ยวกับการทำธุรกิจยังขาดความชัดเจน การติดต่อกับหน่วยงานราชการอาจต้องใช้เวลาและต้องจ่ายเงินมาก มาดากัสการ์ ยังขาดแคลนข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระงับกรณีพิพาท นอกจากนี้ ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ด้านกฎหมายเฉพาะทาง และไม่มีการรวบรวมข้อกฎหมายเข้าด้วยกันอย่างชัดเจน จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความแน่นอน

T-4 มาดากัสการ์ใช้ภาษาฝรั่งเศสและภาษามาลากัสซีเป็นภาษาราชการซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อคนไทย สำหรับแนวโน้มการประกอบอาชีพค้าอัญมณีต่อไปในอนาคตระยะ 10 ปี พ่อค้าพลอยคนไทยบางกลุ่มอาจจะต้องพยายามปรับตัวปฏิบัติตามกฎระเบียบของมาดากัสการ์ให้เคร่งครัดมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง เรียนรู้ภาษาพื้นเมืองมาลากัสซีและภาษาฝรั่งเศสด้วย เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่ในมาดากัสการ์อย่างราบรื่น

สถานกงสุลใหญ่ฯ ประเมินว่าสถานะปัจจุบันพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์มีความเข้าใจภาษาพื้นเมืองมาลากัสซี 15% และภาษาฝรั่งเศส 0% ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุโดนจับกุมหรือต้องขึ้นโรงขึ้นศาล จึงมีความเสียเปรียบด้านการสื่อสาร ซึ่งในกรณีนี้ สถานกงสุลใหญ่ฯ ไม่อยู่ในสถานะให้ความคุ้มครองอย่างออกนอกหน้าได้อย่างเต็มที่ ต้องติดตามสถานการณ์อยู่ห่าง ๆ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ขัดต่อกฎหมายภายในท้องถิ่น ทำได้แต่เพียงส่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไปดูแลและเป็นล่าม แต่พ่อค้าพลอย ก็เข้าใจภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้เพียง 20% เพราะเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ฯ ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

นอกจากนั้น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของมาดากัสการ์นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยังสามารถช่วยประหยัดเงินรายจ่ายของพ่อค้าพลอยคนไทยในการจ่าย “เงินสมนาคุณพิเศษ” ที่ไม่จำเป็นให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจมาดากัสการ์ได้จำนวนมาก อาทิ ในเมื่อกฎหมายมาดากัสการ์อนุญาตให้คนต่างชาติทำการค้าอัญมณีได้โดยใช้วีซ่าประเภท “Investisseur” ซึ่งต้องต่ออายุวีซ่าปีละ 1 ครั้ง ที่กระทรวงมหาดไทยมาดากัสการ์ โดยผู้ขอต่อวีซ่าต้องดำเนินการด้วยตนเองโดยไปที่กระทรวงมหาดไทยเพื่อแสดงตัวและพิมพ์ลายนิ้วมือ biometric ตามขั้นตอนราชการ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านการสื่อสารด้วยภาษาฝรั่งเศส หรือภาษาพื้นเมืองให้เข้าใจกันได้อย่างเต็มที่ และต้องการความสะดวกสบาย พ่อค้าพลอยคนไทยจึงจ่ายเงินและรวบรวมหนังสือเดินทางของคณะของตนให้บริษัทนายหน้ารับดำเนินการขอต่ออายุวีซ่า โดยไม่ไปทำเรื่องปรากฏตัวที่กระทรวงมหาดไทย

จึงปรากฏว่า มีพ่อค้าพลอยหน้าใหม่หลายรายได้รับวีซ่า Investisseur ของปลอม ซึ่งเรื่องการปลอมแปลงวีซ่าถือเป็นเรื่องร้ายแรงทางกฎหมายมากจะโดนจับกุมทันที พ่อค้าพลอยจะพึงรู้ว่าวีซ่าของตนเองเป็นของปลอมเมื่อถึงเวลาจะเดินทางออกนอกมาดากัสการ์เพื่อกลับเข้าประเทศไทย ซึ่งตามที่ทราบกันอยู่แล้วว่ามาดากัสการ์เป็นหนึ่งในจำนวนประเทศที่ยากจนที่สุดของโลก ระบบราชการขาดความโปร่งใส ขาดธรรมาภิบาล ดังนั้น พ่อค้าพลอยที่ได้รับวีซ่าปลอมจึงต้องแจกจ่ายอมจ่าย “เงินสมนาคุณพิเศษ” ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสนามบินมาดากัสการ์ รายละประมาณ 150,000-200,000 บาทต่อคน ในการที่จะเดินทางออกนอกมาดากัสการ์

ทั้งนี้ ในเวลาที่สถานกงสุลใหญ่ฯ จัดงานเลี้ยงชุมนุมคนไทยในมาดากัสการ์ในหลายโอกาส สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้แจ้งเตือนทำความเข้าใจระเบียบปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวทั่วกันด้วยวาจา และตามช่องทาง social media เป็นระยะ ๆ มาโดยตลอด แต่ก็ยังมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอยู่เสมอ

T-5 ปัญหาสำคัญในอุตสาหกรรมเหมืองพลอย คือ การปล้นชิงพลอย พ่อค้าพลอยคนไทยต้องจ้างทหารและตำรวจมาเป็นยามคุ้มครองเมื่อเปิดหน้าเหมืองแล้ว มาดากัสการ์มีแร่ธาตุที่ยังไม่ได้ขุดค้นพบอีกจำนวนมากและยังไม่มีมีการสำรวจและประเมินอย่างเป็นรูปธรรม พ่อค้าพลอยคนไทยซึ่งไปทำเหมืองในมาดากัสการ์อาศัยเพียงประสบการณ์ของหุ้นส่วนคนไทยที่สังเกตว่าที่ใดน่าจะมีพลอยไม่ได้อาศัยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ปัจจุบันจึงมีการทำเหมืองพลอยลักเข้าไปในป่าซึ่งต้องแข่งขันกับ

พ่อค้าพลอยคนศรีลังกา ซึ่งอดทนกับสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบากได้มากกว่าคนไทยและมักจะปรากฏเหตุการณ์ปล้นชิงพลอยที่ขุดได้อยู่เสมอ

นอกจากนั้น รัฐบาลมาดากัสการ์มีความประสงค์จะสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้แก่ พลอยของมาดากัสการ์ กล่าวคือ แทนที่จะขายเฉพาะพลอยดิบให้พ่อค้าพลอยคนไทย รัฐบาลมาดากัสการ์ประสงค์ที่จะให้มีการเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ด้วยก่อนส่งออกเพื่อเป็นการสร้างงานเพิ่มในตลาดแรงงาน ถึงแม้ว่าประเด็นเรื่องการเจียรไนพลอยก่อนส่งออกยังไม่ได้กำหนดในข้อกำหนดหรือกฎระเบียบในมาดากัสการ์ให้ถือปฏิบัติ แต่ในอนาคตอันใกล้ฝ่ายไทยคงจะต้องเตรียมการรับมือกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนได้เรียกประชุมและหาหรือความเห็นของพ่อค้าพลอยคนไทย กรณีที่รัฐบาลมาดากัสการ์ออกกฎระเบียบใหม่ดังกล่าว

พ่อค้าพลอยคนไทยได้ระดมสมองและลงความเห็นในการรับมือในอนาคตว่า หากเป็นเช่นนั้น ฝ่ายไทยคงจะต้องเจรจาในระดับรัฐบาลกับมาดากัสการ์ว่าขอให้เริ่มต้นที่การตั้งโรงงานเจียรไนพลอยเนื้ออ่อนประเภท semi-precious stone อาทิ อเมทิสต์ โกเมน ซิทรีน เป็นลำดับแรก เนื่องจากพลอยเนื้ออ่อนไม่ต้องผ่านการเผา และมีมูลค่าไม่สูงมาก ส่วนพลอยประเภท precious stone ได้แก่ ไพลินและทับทิม เป็นพลอยที่มีมูลค่าสูงมาก และส่วนใหญ่ที่รับซื้อไปจากมาดากัสการ์นั้นต้องผ่านการเผา ซึ่งธรรมชาติของพลอย precious stone ต้องทำการเผาก่อนที่จะเจียรไน และพ่อค้าพลอยคนไทย ไม่พร้อมที่จะตั้งโรงงานเผาพลอยในมาดากัสการ์ เนื่องจากจะมีต้นทุนสูงมากไม่คุ้มทุน อีกทั้งไม่ประสงค์ที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาการเผาพลอยในรูปแบบต่าง ๆ ของบรรพบุรุษให้ล่วงรู้ไปถึงบุคคลอื่นซึ่งไม่ได้อยู่ในแวดวงของตนด้วย

3.1.3 ผลการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของไทยในการรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของ คนไทยในมาดากัสการ์

3.1.3.1 จุดอ่อน

W-1 ทศนคติและมุมมองเชิงลบของผู้ประกอบการไทยที่มีต่อปัญหา ความยากจนของมาดากัสการ์โดยมีความเห็นว่ามาดากัสการ์มีประชากรเพียง 26 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน ไม่มีกำลังซื้อที่สูง อีกทั้ง ไทย-มาดากัสการ์ มีระยะทางที่ห่างไกลกัน จึงเป็นปัญหาหลักที่สำคัญ คือ ไทยและมาดากัสการ์ยังไม่รู้จักกันและกันทุกด้านอย่างเข้าใจลึกซึ้งดีพอ

สถานกงสุลใหญ่ฯ จึงพยายามสร้างความรู้จัก/นิยมไทยในมาดากัสการ์ให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้ความร่วมมือ Soft Power เป็นตัวขับเคลื่อนทั้งในระดับบน (รัฐบาลและหน่วยราชการต่าง ๆ) และระดับล่าง (ภาคธุรกิจเอกชน ประชาชนทั่วไป) โดยการสร้างเครือข่ายทำความรู้จักบุคคลสำคัญทั้งภาครัฐและเอกชนที่สำคัญ เช่น การเดินทางไปเยือนแคว้น หรือเมืองสำคัญที่มีบทบาทและศักยภาพต่อการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า/การลงทุนของไทยเพื่อพบปะหารือ แสวงหาช่องทางส่งเสริมความสัมพันธ์/ร่วมมือด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน การสร้างความร่วมมือ

ด้านเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสถาบันฝึกอบรมข้าราชการมาดากัสการ์ (L'Ecole Nationale d'Administration de Madagascar: ENAM) ซึ่งมีสมาชิกข้าราชการมาดากัสการ์ทั่วประเทศในสังกัดประมาณสี่หมื่นคน

การจัดงาน Thai Food Festival ตั้งแต่ปี 2557-2559 เพื่อส่งเสริม/เผยแพร่วัตถุดิบประกอบอาหารและร้านอาหารไทย ตามนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลกและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยพร้อมกัน ซึ่งประสบความสำเร็จมีผู้ตอบรับเข้าร่วมงานจำนวนมากทุกปี สถานกงสุลใหญ่ฯ ยังได้ให้การสนับสนุนสมาคมมวยไทยที่มีชาวมาดากัสการ์เป็นผู้ก่อตั้งขึ้น โดยได้มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในมาดากัสการ์ด้วย

นอกจากนั้น สถานกงสุลใหญ่ฯ ยังได้ดำเนินโครงการให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือชุมชน มาดากัสการ์ที่ยากจนและขาดแคลนสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ในการดำรงชีพ โดยดำเนินการร่วมกับชุมชน/ นักธุรกิจไทยที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับธุรกิจอัญมณีในมาดากัสการ์ในรูปแบบการคืนกำไรให้สังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เป็นประจำทุกปี เพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยและคนไทย และชี้ให้เห็นว่าภาครัฐและเอกชนไทยเข้ามาเพื่อการช่วยเหลือและพัฒนาด้วย มิใช่เข้ามาเพื่อแสวงประโยชน์เพียงอย่างเดียว

W-2 ผู้ประกอบการไทยขาดความรู้ความเข้าใจในตลาดผู้บริโภคของมาดากัสการ์ ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนยังมีไม่มาก สถิติมูลค่าการค้าทางการระหว่างกันมีไม่มากประมาณปีละ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ ประเทศทั้งสองมีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนได้อีกมาก

ถึงแม้ว่ามาดากัสการ์เป็นประเทศยากจนที่กำลังพัฒนา ขาดแคลนสิ่งจำเป็นและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มาก ซึ่งเป็นโอกาสและช่องทางสำหรับนักธุรกิจ/นักลงทุนของไทยที่จะมาลงทุนด้านต่าง ๆ อาทิ ถนน สะพาน ท่าอากาศยาน โครงการขนาดใหญ่ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่นักธุรกิจ/นักลงทุนไทยมีความเชี่ยวชาญ

นอกจากนั้น แร่ธาตุที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งอัญมณีมีค่าชนิดต่าง ๆ ของมาดากัสการ์ที่มี หลายแหล่งทั่วประเทศ ซึ่งมีการขุดค้นพบแหล่งใหม่ ๆ เป็นระยะ ๆ ทำให้มีพ่อค้าและนักธุรกิจไทยไปพำนักอยู่ในมาดากัสการ์นับสิบปี เพื่อทำสัมปทานขุดเจาะหรือรับซื้อเป็นวัตถุดิบส่งไปเจียรไนที่ประเทศไทย และผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออกจำหน่ายในตลาดโลกที่ทำให้ไทยได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางอัญมณีที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยมีมูลค่าการส่งออกปีละหลายแสนล้านบาท ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าโอกาส/ช่องทางขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของไทยในมาดากัสการ์ยังมีอีกมาก

W-3 ความไม่คุ้นเคยกับภาษาฝรั่งเศสรวมทั้งวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของกลุ่มประเทศ francophone เป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง ไทย-มาดากัสการ์ โดยที่มาดากัสการ์ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการไทย

ประเด็นสำคัญอีกประการ คือ สำหรับมาดากัสการ์ ไทยมิใช่ประเทศหลักในนโยบายต่างประเทศของมาดากัสการ์ โดยหลักแล้วมาดากัสการ์เน้นความสัมพันธ์พิเศษกับประเทศมหาอำนาจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝรั่งเศสอดีตเจ้าอาณานิคม สหรัฐฯ เยอรมัน ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป จีน อินเดีย เป็นต้น รวมทั้ง องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ ธนาคารโลก IMF OIF AU COMESA SADC AGOA เป็นต้น เนื่องจากประเทศและองค์การระหว่างประเทศเหล่านี้มีบทบาทสำคัญ ในการให้ความร่วมมือและ/หรือช่วยเหลือ/การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและเป็นที่ต้องการสำหรับมาดากัสการ์

ในส่วนที่เกี่ยวกับเอเชีย นั้น มาดากัสการ์ให้ความสำคัญแก่ ญี่ปุ่น จีน ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนเช่นกัน นอกจากนี้ ยังรวมถึงอินเดียที่มีชาวมาลากัสซีเชื้อสายอินเดียพำนักในมาดากัสการ์ จำนวนประมาณสองหมื่นคน ซึ่งมีบทบาทและอิทธิพลในการควบคุมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการค้าในมาดากัสการ์อย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย

3.1.3.2 จุดแข็ง

S-1 ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทยและทัศนคติที่ดีของชาวมาลากัสซีต่อคนไทย ในภาพรวมมีชาวมาลากัสซีซึ่งมีสถานะ ความรู้ การศึกษาดี รู้จักและมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทย และสินค้าไทยจึงอาจถือเป็นต้นทุนที่ดีหรือข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับประเทศจีนที่ถูกชาวมาลากัสซีมองว่าจีนเข้ามามีบทบาทในการแสวงประโยชน์และครอบงำด้านเศรษฐกิจในมาดากัสการ์อย่างมากในปัจจุบัน

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมาดากัสการ์ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดประธานาธิบดีมาดากัสการ์เคยพูดกับผู้เขียนอย่างจริงจังตรงไปตรงมาว่าไม่ชอบจีนเนื่องจากจีนชอบ เอารัดเอาเปรียบและแสวงประโยชน์จากมาดากัสการ์อย่างมากและกล่าวกับผู้เขียนอีกครั้งก่อนเกิดวิกฤติการแพร่ระบาด COVID-19 ว่า ต้องการเห็นความร่วมมือ/ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ จากประเทศไทยมากขึ้น เพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของมาดากัสการ์อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลดีอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ การขยายฐานสินค้าไทยให้มีความหลากหลายเป็นที่รู้จักมากขึ้นในมาดากัสการ์และ มีการนำเข้ามาจำหน่ายโดยตรงจากประเทศไทย โดยไม่ผ่านคนกลางเช่นสิงคโปร์ อย่างในปัจจุบัน จึงน่าจะเป็นเป้าหมายหลักหนึ่งในการดำเนินนโยบายส่งเสริมความสัมพันธ์ทาง

เศรษฐกิจ/การค้าไทยกับมาดากัสการ์โดยเฉพาะสินค้าที่มีศักยภาพ อาทิ เครื่องอุปโภคบริโภค อาหารแปรรูป เครื่องปรุงอาหารไทย น้ำผลไม้กระป๋อง อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า รวมทั้งยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น เนื่องจากสินค้าไทยในสายตาชาวมาดากัสการ์เป็นสินค้าเกรดดี คุณภาพสูงกว่าสินค้าจีนซึ่งส่งมาท่วมตลาดมาดากัสการ์ในปัจจุบันที่ประชาชนทั่วไปมองว่าคุณภาพต่ำแม้จะมีราคาถูกก็ตาม

อนึ่ง มาดากัสการ์เป็นประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากทั้งสหรัฐฯ และประเทศพัฒนาแล้วในยุโรปทำให้สินค้ามาดากัสการ์ที่ส่งไปขายในประเทศเหล่านั้นได้รับสิทธิไม่ต้องเสียภาษีหรือ เสียในอัตราน้อยมากซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับนักลงทุนไทยที่เข้ามาลงทุนผลิตสินค้าโดยแรงงานค่าแรงต่ำในมาดากัสการ์และส่งออกไปยังยุโรปและสหรัฐฯ โดยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรดังกล่าวด้วย

S-2 ผู้ประกอบการด้านอัญมณีคนไทยในมาดากัสการ์ตระหนักดีว่ามาดากัสการ์มีแร่ธาตุที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมมากมายทั้งน้ำมัน นิกเกิล โคบอลต์ ทองคำ ฯลฯ และที่สำคัญคืออุดมสมบูรณ์ไปด้วยอัญมณีชนิดต่าง ๆ มากมาย มีการค้นพบแหล่งอัญมณีใหม่ ๆ เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลอยเนื้อแข็ง/เนื้ออ่อนทุกประเภท /สี ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอัญมณีโลกอย่างยิ่ง อาทิ ไพลิน ทับทิม มรกต โกเมน ทูมาริน ฯลฯ อัญมณีเหล่านี้เป็นวัตถุดิบสำคัญต่ออุตสาหกรรมอัญมณีไทยที่มีมูลค่าการส่งออกปีละหลายแสนล้านบาท และด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีนักธุรกิจ/พ่อค้าไทยจำนวนมากได้เข้ามาพำนักอาศัยในมาดากัสการ์นับสิบปีเพื่อดำเนินธุรกิจการสัมปทานและรับซื้อ/ขายอัญมณีในเมืองแหล่งอัญมณีต่าง ๆ หลายแห่ง

นอกจากนั้น สถานกงสุลใหญ่ฯ ยังได้รับการยืนยันจากนายกสมาคมไทย-มาดากัสการ์ กลุ่มสมาชิกพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ และอดีตนายกสมาคมไทย-โมซัมบิก ว่ามาดากัสการ์ยังคงเป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณีและพลอยที่มีความหลากหลายและสำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีไทย ประกอบกับการค้าอัญมณีในมาดากัสการ์เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายมีการดำเนินการเป็นระบบที่ชัดเจนตามระเบียบกฎหมายเกณฑ์ของทางการ

S-3 ความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ราบรื่นในทุกด้านระหว่างไทย-มาดากัสการ์ โดยมีการเสด็จเยือนมาดากัสการ์เป็นการส่วนพระองค์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ระหว่าง วันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งรัฐบาลมาดากัสการ์ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และ ไทย-มาดากัสการ์มีความร่วมมือ/สนับสนุนในเวทีระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา/ฝึกอบรมนานาชาติประจำปีแก่มาดากัสการ์ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเพื่อการฟื้นฟูและการพัฒนามาดากัสการ์จากภัยพิบัติธรรมชาติเช่นกัน

S-4 ไทยมีความเชี่ยวชาญในการผลิตด้านการเกษตร และพร้อมที่จะถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่มาดากัสการ์ โดยตั้งแต่ปี 2559-2563 ระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ไทยได้ให้ทุนฝึกอบรมดังกล่าวแก่ มาดากัสการ์ จำนวน 35 ทุน

3.2 ผลการวิเคราะห์ SWOT

จากการศึกษาปัจจัยที่เป็นโอกาสและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์และการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของไทย สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ SWOT ได้ ดังนี้

3.2.1 กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส

1) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะสาขาทางธุรกิจที่ไทยมีศักยภาพสำหรับมาดากัสการ์และสาขาที่มาดากัสการ์ต้องการได้รับความร่วมมือกับไทย

2) การคุ้มครองคนไทยในมาดากัสการ์ โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ มีหน้าที่เจรจาเกี่ยวกับการมาดากัสการ์ด้วยภาษาฝรั่งเศสและแจ้งเรื่องข้อกฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้องแก่กลุ่มพ่อค้าพลอยคนไทย/ผู้ประกอบการคนไทยในมาดากัสการ์ในแต่ละพื้นที่ให้มีความเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติตามถูกต้อง

3.2.2 กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค

1) การรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์จำเป็นต้องส่งเสริม การหารือร่วมกันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อแสวงหาแนวทางในการจัดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน

2) ไทยควรเร่งรัดผลักดันให้มีการสรุปผลการหารือและลงนามความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยกับมาดากัสการ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของการเจรจาให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อรักษาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของคนไทยในมาดากัสการ์อย่าง เป็นรูปธรรมและ มีความชอบธรรม

3.2.3 กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส

ด้วยการใช้ความสัมพันธ์ที่ดีของสถานกงสุลใหญ่ฯ ที่มีต่อรัฐบาลมาดากัสการ์และกลุ่มคนไทย ทุกกลุ่มในทุกพื้นที่ของมาดากัสการ์ โดยเฉพาะรัฐบาลมาดากัสการ์มีความเชื่อมั่นและทัศนคติที่เป็นบวกต่อการให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือจากประเทศไทย ส่งผลดีต่อการประกอบอาชีพค้าขายอัญมณีของกลุ่มพ่อค้าพลอยคนไทยและผู้ประกอบการไทย

สาขาที่ไทยมีศักยภาพสำหรับมาดากัสการ์ มีดังนี้

- เจียระไนและออกแบบตัวเรือนอัญมณี
- การแปรรูปสินค้าเกษตร
- สินค้าอาหารเพื่อสุขภาพ
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและวัฒนธรรม
- การบริหารจัดการด้านพลังงาน
- การบริหารจัดการด้านโรงแรม

สาขาซึ่งมาดากัสการ์ต้องการได้รับความร่วมมือจากไทย มีดังนี้

- การเพิ่ม value added ให้แก่แร่ธาตุอัญมณี
- อุตสาหกรรมประมง
- พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Energy)
- โครงสร้างพื้นฐาน
- ธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม

3.2.4 กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค

- 1) ใช้โอกาสส่งเสริมสินค้าไทยในมาดากัสการ์
- 2) ใช้ความเชี่ยวชาญของไทยซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของมาดากัสการ์ อย่างตรงประเด็น เนื่องจากมาดากัสการ์ประสงค์ที่จะสร้าง value added ให้แก่พลอยดิบของตนเองโดยประสงค์ให้ผู้ประกอบการไทยจัดตั้งโรงงานเจียรไนพลอยในมาดากัสการ์ ทำการเจียรไนก่อนส่งพลอยออกมายังประเทศไทยรวมทั้งการออกแบบตัวเรือนอัญมณี
- 3) ร่วมทุนกับมาดากัสการ์ในสาขาที่มีข้อจำกัดด้านการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติแต่ไทยยังมีความต้องการวัตถุดิบ เช่น การทำเหมืองแร่ทองคำ
- 3) ขวยขวยที่จะเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาราชการของมาดากัสการ์เป็นสิ่งจำเป็นที่พ่อค้าพลอยคนไทย/ผู้ประกอบการไทยจะต้องกระทำต่อไปเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในมาดากัสการ์อย่างราบรื่น

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT

การรักษา ผลประโยชน์ด้าน เศรษฐกิจของคนไทย ในมาดากัสการ์	Opportunity โอกาสภายในมาดากัสการ์ 1. เป็นแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุ และอัญมณีทุกประเภท 2. ปัจจุบันมีเสถียรภาพทางการเมือง 3. มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย ตั้งแต่ปี 2533 ราบรื่นมาโดยตลอด 4. องค์กรประกอบการด้านการทำธุรกิจมี ความเหมาะสม ค่าแรงต่ำ ได้รับ สิทธิ AGOA 5. ความช่วยเหลือสำคัญที่ มาดากัสการ์ต้องการจากไทย คือ ด้านอัญมณี สาธารณสุขและ การเกษตร	Threat อุปสรรคภายในมาดากัสการ์ 1. เป็นประเทศด้อยพัฒนาที่สุด ศักยภาพด้านธรรมาภิบาลและ นวัตกรรม น้อยมาก 2. ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและ สาธารณูปโภคยังต้องพัฒนาอีกมาก 3. ระบบราชการยังไม่พัฒนา กฎระเบียบเกี่ยวกับการทำธุรกิจยัง ขาดความชัดเจน การติดต่อกับ หน่วยงานราชการอาจต้องใช้ เวลานานและต้องใช้เงินมาก 4. ใช้ภาษาฝรั่งเศสและภาษามาลากัส ซี เป็นภาษาราชการซึ่งอาจเป็น อุปสรรคสำหรับคนไทย 5. ปัญหาในอุตสาหกรรมเหมืองพลอย คือ การปล้นชิงพลอย คนไทยต้อง จ้างทหารและตำรวจมาเป็นยาม คุ้มครองเมื่อเปิดหน้าเหมืองแล้ว
Weakness จุดอ่อนของไทย 1. ทศนคติและมุมมองเชิงลบ โดยเฉพาะความยากจนของ มาดากัสการ์ 2. ขาดความรู้และความเข้าใจใน ตลาดผู้บริโภคของมาดากัสการ์ 3. ความไม่คุ้นเคยกับภาษา ฝรั่งเศสรวมทั้งทัศนคติ การ ดำเนินชีวิตของกลุ่มประเทศ francophone	กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส 1. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขา ทางธุรกิจที่ไทยมีศักยภาพ สำหรับมาดากัสการ์ และ สาขาที่มาดากัสการ์ต้องการ ได้รับความร่วมมือกับไทย 2. การให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ มาตรการทาง เศรษฐกิจ	กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค 1. ส่งเสริมการหารือร่วมกันทั้ง ในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อแสวงหาแนวทางในการ จัดอุปสรรคทางการค้าและ การลงทุน 2. ไทยควรเร่งรัดผลักดันให้มี การสรุปผลการหารือและ ลง นามความตกลงเพื่อการ ส่งเสริมและคุ้มครองการ

<p>Weakness จุดอ่อนของไทย</p>	<p>กลยุทธ์จุดอ่อน-โอกาส</p>	<p>กลยุทธ์จุดอ่อน-อุปสรรค</p> <p>ลงทุนระหว่างไทยกับ มาดากัสการ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนสุดท้ายของการเจรจา ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อรักษา ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ของคนไทย ในมาดากัสการ์ อย่างเป็นทางการและมี ความชอบธรรม</p>
<p>Strength จุดแข็งของไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย และทัศนคติที่ดีของชาว มาลากัสซีต่อคนไทย 2. ศักยภาพของผู้ประกอบการ ไทยโดยเฉพาะด้านอัญมณี 3. ความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ราบรื่น ในทุกด้านระหว่างไทย- มาดากัสการ์ 4. มีความเชี่ยวชาญในการผลิต ด้านการเกษตร และพร้อมที่จะถ่ายทอดความเชี่ยวชาญ ให้แก่มิตรประเทศ 	<p>กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส</p> <p>ใช้ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย และบริการของไทย ต่อยอด ธุรกิจ สร้างมูลค่าเพิ่ม แสวงหา ตลาดใหม่</p> <p>สาขาที่ไทยมีศักยภาพสำหรับ ตลาดมาดากัสการ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจียระไนและออกแบบตัว เรือนอัญมณี - การแปรรูปสินค้าเกษตร - สินค้าอาหารเพื่อสุขภาพ - การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและ วัฒนธรรม - การบริหารจัดการด้านพลังงาน - การบริหารจัดการด้านโรงแรม <p>สาขาซึ่งมาดากัสการ์ต้องการ ได้รับความร่วมมือจากไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่ม Value added ให้แก่ แร่ธาตุอัญมณี - อุตสาหกรรมประมง 	<p>กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้โอกาสส่งเสริมสินค้าไทย 2. ใช้ความเชี่ยวชาญของไทย ซึ่งสามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของ มาดากัสการ์อย่างตรง ประเด็น อาทิ การเจียระไน พลอยและออกแบบตัว เรือนอัญมณี 3. ร่วมทุนกับมาดากัสการ์ ใน สาขาที่มีข้อจำกัดด้านการ ลงทุนสำหรับนักลงทุน ต่างชาติ แต่ไทยยังมีความ ต้องการวัตถุดิบ เช่น การทำ เหมืองแร่ทองคำ 4. เรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็น ภาษาราชการของ มาดากัสการ์

<p>Strength จุดแข็งของไทย</p>	<p>กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> - Solar Energy - Infrastructure - ธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม	<p>กลยุทธ์จุดแข็ง-อุปสรรค</p>
-----------------------------------	--	-------------------------------

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

4.1.1 ในภาพรวมความสัมพันธ์ทวิภาคี ไทย-มาดากัสการ์ราบรื่นเป็นไปด้วยดีมาโดยตลอด และไม่เคยมีปัญหาระหว่างกัน ในช่วงปลายปี 2559 สถานกงสุลใหญ่ฯ มีภารกิจครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ ไทย-มาดากัสการ์ คือ การเตรียมการเสด็จเยือนมาดากัสการ์เป็นการส่วนพระองค์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ระหว่างวันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว สถานกงสุลใหญ่ฯ ต้องใช้สรรพกำลังซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในด้านการบริหารจัดการด้านบุคลากรซึ่งมีข้าราชการเพียง 2 คน และการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการรับเสด็จ ให้สอดคล้องกับระเบียบทางราชการที่กระทรวงการต่างประเทศกำหนด ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมพระเกียรติยศ

ถึงแม้ว่าการเสด็จเยือนฯ ดังกล่าวเป็นการเสด็จเยือนส่วนพระองค์ รัฐบาลมาดากัสการ์ได้ให้ความร่วมมือกับสถานกงสุลใหญ่ฯ และความสำคัญในการเสด็จเยือนฯ ครั้งดังกล่าวอย่างยิ่ง โดยประธานาธิบดีมาดากัสการ์ในขณะนั้น (นาย Hery RAJAONARIMAMPIANINA) ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเข้าเฝ้าฯ ณ ทำเนียบประธานาธิบดี โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงตอบรับและสนทนาเป็นการส่วนพระองค์ด้วยภาษาฝรั่งเศสกับประธานาธิบดีมาดากัสการ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนามาดากัสการ์ โดยใช้ประเทศไทยเป็นต้นแบบ เป็นเวลา 45 นาที รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมาดากัสการ์มารับ-ส่งเสด็จที่สนามบิน และรัฐบาลมาดากัสการ์จัดคณะรัฐมนตรีรับเสด็จในสถานที่เสด็จเยือน

นอกจากนั้น สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้บริหารจัดการด้าน logistics จัดถวายเครื่องบินพระที่นั่ง และรถพระที่นั่งหลากหลายประเภทในระหว่างการเดินทางเสด็จเยือนมาดากัสการ์ เพื่อให้เหมาะสมกับการเสด็จเยือนมาดากัสการ์ในแต่ละพื้นที่ในช่วงที่มีพายุไซโคลนภายใต้ข้อจำกัดในเรื่อง logistics ทุกด้านของมาดากัสการ์

อนึ่ง ไทย-มาดากัสการ์มีความร่วมมือ/สนับสนุนในเวทีระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา/ฝึกอบรมนานาชาติประจำปีแก่มาดากัสการ์ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเพื่อการฟื้นฟูและการพัฒนามาดากัสการ์จากภัยพิบัติ

ธรรมชาติเช่นกัน แต่ความสัมพันธ์ยังมิได้รับการส่งเสริม/พัฒนาให้แน่นแฟ้นอย่างมีพลวัตเท่าที่ควร แม้ว่าทั้งสองประเทศยังมีศักยภาพที่จะมีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน ในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย

4.1.2 ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนยังมีไม่มาก สถิติมูลค่าการค้าทางการระหว่างกันมีไม่มากประมาณปีละ 50 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ ประเทศทั้งสองมีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ได้อีกมาก

แม้ว่ามาดากัสการ์เป็นประเทศยากจนที่กำลังพัฒนา ขาดแคลนสิ่งจำเป็นและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มาก ซึ่งเป็นโอกาสและช่องทางสำหรับนักธุรกิจ/ลงทุนของไทยที่จะมาลงทุนด้านต่าง ๆ อาทิ ถนน สะพาน ท่าอากาศยาน โครงการขนาดใหญ่ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่นักธุรกิจ/นักลงทุนไทยมีความเชี่ยวชาญ

นอกจากนั้น แร่ธาตุที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัญมณีมีค่าชนิดต่าง ๆ ของมาดากัสการ์ ที่มีหลายแหล่งทั่วประเทศ ซึ่งมีการขุดค้นพบแหล่งใหม่ ๆ เป็นระยะ ๆ ทำให้มีพ่อค้าและนักธุรกิจไทย ไปพำนักอยู่ในมาดากัสการ์นับสิบปี เพื่อทำสัมปทานขุดเจาะหรือรับซื้อเป็นวัตถุดิบส่งไปเจียรไนที่ประเทศไทยและผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออกจำหน่ายในตลาดโลกซึ่งทำให้ไทยได้ชื่อว่า เป็นศูนย์กลางอัญมณีที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยมีมูลค่าการส่งออกปีละหลายแสนล้านบาท ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าโอกาส/ช่องทางขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของไทย ในมาดากัสการ์ยังมีอีกมาก

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

4.2.1.1 ไทยควรเร่งรัดผลักดันให้มีการสรุปผลการหารือและลงนามความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยกับมาดากัสการ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของการเจรจาให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

โดยสถานะสุดท้ายคือ สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ประสานงานกับฝ่ายมาดากัสการ์อย่างใกล้ชิดและ ทำเรื่องเสนอให้กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศฯ พิจารณา (ตามโทรเลขสถานกงสุลใหญ่ ที่ TNR 79/2558 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2558) ทั้งนี้ เพื่อให้ความตกลงดังกล่าวเป็นกรอบพื้นฐานในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างประเทศทั้งสองในระยะยาวต่อไป

นอกจากนั้น ควรมีการดำเนินการเพื่อให้คนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักธุรกิจ/นักลงทุนไทย รู้จักและเข้าใจถึงศักยภาพด้านเศรษฐกิจการค้า/การลงทุนของมาดากัสการ์มากยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาส่งเสริมความร่วมมือ/ความสัมพันธ์ด้านการค้าการลงทุนระยะยาวเช่นกัน

4.2.1.2 ไทยควรยกระดับความสัมพันธ์ในระดับสูงกับมาดากัสการ์ให้ดีขึ้นและเป็นการส่งสัญญาณให้มาดากัสการ์เห็นว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทุกด้านกับมาดากัสการ์

ทั้งนี้ จากการปฏิบัติหน้าที่ในมาดากัสการ์ตั้งแต่เข้ารับหน้าที่ในฐานะกงสุลในเดือนธันวาคม 2556 ผู้เขียนได้มีโอกาสพบปะและหารือข้อราชการกับนายกรัฐมนตรีมาดากัสการ์ (5 ครั้ง) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (5 ครั้ง) และที่ปรึกษาประธานาธิบดี ซึ่งเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหลายครั้ง ซึ่งทุกท่านได้สอบถามผู้เขียนโดยต่างก็แสดงความประสงค์และ หวังว่าประเทศไทยจะมีการปรับเปลี่ยนยกระดับสถานะสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อไปด้วยเหตุผลดังกล่าว

4.2.1.3 ไทยควรรีเริ่มส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีให้มีพลวัตและ active มากขึ้น เช่น การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ขณะเดียวกัน ไทยก็ควรผลักดันมาดากัสการ์ให้เร่งรัดการมีผู้แทนทางการทูตในประเทศไทยโดยเร็ว เพื่อให้ผู้แทนทางการทูตมาดากัสการ์สามารถส่งเสริม/พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันให้แน่นแฟ้นมีพลวัตทุกด้าน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันที่ยั่งยืนและมั่นคงต่อไปด้วย

4.2.1.4 ไทยควรส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาวิชาการโดยผ่านการให้ทุนการศึกษาอบรมแก่มาดากัสการ์ที่ได้ดำเนินการเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง โดยหากเป็นไปได้ ควรขยายหรือเพิ่มทุนการให้ทุนในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ต้องการของมาดากัสการ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็น gesture และสร้างความรู้สึกที่ดีต่อประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

อีกทั้ง ควรรักษาการติดต่อ/สัมพันธ์กับผู้ที่เคยรับทุนการศึกษา/อบรม ที่กลับมาทำงานในมาดากัสการ์แล้วอย่างต่อเนื่องเพราะบุคคลเหล่านี้ส่วนมากเป็นบุคลากรในภาครัฐ ผู้มีความรู้/การศึกษาดี และกลับไปทำงานอยู่ในแวดวงหน่วยงานระดับสูงภาครัฐ สามารถทำหน้าที่ Friends of Thailand ซึ่งจะมีบทบาทส่งเสริมความสัมพันธ์ทุกด้าน รวมทั้ง เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในระยะยาว

4.2.1.5 กระทรวงการต่างประเทศ ควรพิจารณาเพิ่มจำนวนนักการทูตที่ดูแลความสัมพันธ์ ไทย-มาดากัสการ์ในทุกมิติมากขึ้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันมาดากัสการ์เป็นประเทศในเขตอาณาของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย เพื่อรองรับปริมาณงานและขอขยายภารกิจที่กำลังขยายตัว ทั้งนี้ เพื่อการส่งเสริมผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของไทยให้มากขึ้น

เนื่องจากที่ผ่านมา สถานกงสุลใหญ่ฯ มีเพียงผู้รักษาราชการแทนกงสุลใหญ่ และเจ้าหน้าที่คลัง 1 คน รวมทั้งหมด 2 คน ซึ่งไม่เพียงพออยู่แล้ว เนื่องจาก สถานกงสุลใหญ่ฯ มีโครงการและแผนงานส่งเสริมความสัมพันธ์ตลอดจนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ระหว่างไทยกับมาดากัสการ์ที่หลากหลาย รวมทั้งงานด้านกงสุล การคุ้มครองดูแลคนไทย งานด้าน สารนิเทศ ความสัมพันธ์ ทางวัฒนธรรม การส่งเสริมภาพลักษณ์ไทยและความสัมพันธ์ระดับประชาชน เป็นต้น

ภารกิจต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ข้าราชการที่มีจำนวนน้อยอยู่แล้วไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ครอบคลุมภารกิจทุกด้านอย่างคล่องตัวได้ในห้วงเวลาเดียวกัน จึงเห็นสมควรที่ กระทรวงการต่างประเทศ จะพิจารณาปรับเพิ่มบุคลากรเพื่อรองรับกับปริมาณงานที่มากขึ้นเป็นลำดับ ตามพันธกิจในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

4.2.2.1 สมาคมพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ นำโดยนายชูเกียรติ วิเศษจินดาวัฒน์ ได้แจ้งกับสถานกงสุลใหญ่ฯ ว่า ปัจจุบันพ่อค้าพลอยคนไทยรู้สึกพอใจกับนโยบายการให้ความสนับสนุนและส่งเสริมการค้าอัญมณีของรัฐบาลไทย เนื่องจากพลอยดิบที่นำเข้ามาจากมาดากัสการ์มายังประเทศไทย หากเป็นการนำเข้าในรูปแบบบริษัท จะมีภาษีนำเข้า 0% ในขณะที่ หากนำเข้าในนามบุคคลธรรมดาต้องชำระภาษีนำเข้าบ้าง ซึ่งมีมูลค่าไม่มาก พ่อค้าพลอยคนไทยรับภาระเบียดบังกล่าวได้

สมาคมนักค้าพลอยคนไทยฯ จึงขอแสดงความขอบคุณรัฐบาลปัจจุบันเป็นอย่างสูง ที่ให้การเหลียวแลส่งเสริมการประกอบธุรกิจค้าอัญมณี ทักคนคิดในทางบวกดังกล่าวส่งผลไปถึงความชื่นชมและจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติด้วย

4.2.2.2 สถานกงสุลใหญ่ฯ ขอขอบคุณกระทรวงการต่างประเทศที่ให้ความเห็นชอบต่อโครงการคุ้มครองคนไทยในมาดากัสการ์ ซึ่งสถานกงสุลใหญ่ฯ เสนอเพื่อพิจารณาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะโครงการการมอบยาและเวชภัณฑ์ และโครงการสนับสนุนโรงเรียนท้องถิ่นให้แก่โรงพยาบาล ไทย-มาดา และโรงเรียนชั้นประถมของรัฐบาล ณ เมืองอิลากากา ซึ่งมีชุมชนพ่อค้าพลอยคนไทย จำนวนมาก ถือเป็น การตอบแทนสังคมที่กลุ่มพ่อค้าพลอยประกอบอาชีพค้าขาย และความช่วยเหลือของไทยดังกล่าว ได้รับการยอมรับและความชื่นชมจากทางการท้องถิ่นมาดากัสการ์เป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น รูปแบบการจัดกงสุลสัญจรของสถานกงสุลใหญ่ฯ จึงมักมีความแตกต่างจากรูปแบบ ที่กระทรวงฯ คาดหวัง เช่น ตั้งหน่วยทำหนังสือเดินทางเคลื่อนที่ หรือ บัตรประชาชนเคลื่อนที่ เนื่องจากบริบทแวดล้อมและข้อจำกัดของแต่ละประเทศแตกต่างกัน สำหรับคนไทยในมาดากัสการ์ยินดีเดินทางมาทำหนังสือเดินทาง ณ ที่ทำการสถานกงสุลใหญ่ฯ ในเมืองหลวง

มากกว่า เนื่องจากทราบดีว่าระบบไฟฟ้า ประปา และอินเทอร์เน็ต ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการในพื้นที่ห่างไกลและกันดารของมาดากัสการ์

เกี่ยวกับเรื่องนี้ สิ่งทีกลุ่มพ่อค้าพลอยคนไทยคาดหวังจากสถานกงสุลใหญ่ฯ คือสามารถพบปะและเจรจาแก้ไขปัญหาคือข้อข้องใจกับผู้อำนาจในท้องถิ่นได้ด้วยภาษาฝรั่งเศสและสามารถอธิบายผลให้กลุ่มคนไทยเข้าใจได้ตรงกัน เนื่องจากพ่อค้าพลอยคนไทยไม่สามารถสื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้เลย

4.2.2.3 แม้ว่าสถานการณ์โดยรวมเกี่ยวกับการค้าพลอยในมาดากัสการ์ปัจจุบันยังอยู่ในภาวะปกติ กล่าวคือ สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายของมาดากัสการ์ อย่างไรก็ตามฝ่ายไทยควรจะต้องเตรียมการรับมือกับกฎระเบียบ หรือข้อกำหนดของมาดากัสการ์ที่อาจจะเปลี่ยนไปในอนาคต โดยมาดากัสการ์อาจจะพิจารณานำโมเดลของโมซัมบิก และแทนซาเนีย ในการให้สัมปทานเหมืองแร่ อัญมณีเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือเฉพาะบริษัทบางบริษัทที่ให้ผลประโยชน์มากที่สุดกับคณะรัฐบาล มาประยุกต์ใช้ได้

ฝ่ายไทยควรจะต้องจัดประชุมหารือการดำเนินการในลักษณะ proactive ก่อนที่จะมีเหตุการณ์ ไม่คาดคิดเกิดขึ้น โดยฝ่ายไทยอาจจะเริ่มพิจารณาดำเนินการจัดตั้งโรงงานเจียรไนพลอยเนื้ออ่อน ในมาดากัสการ์เป็นลำดับแรก เพื่อให้ฝ่ายมาดากัสการ์เห็นถึงความพยายามของไทยในการสร้าง value added ให้แก่พลอยดิบ และยังเป็น การขยายตลาดแรงงานในสังคมมาดากัสการ์อีกด้วย ส่วนการตั้งโรงงานเผาพลอย precious stone ในมาดากัสการ์น่าจะเป็นเรื่องที่พ่อค้าพลอย คนไทยรับปฏิบัติไม่ได้เลย

4.2.2.4 โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของไทยในมาดากัสการ์อย่างสูงสุด ผู้เขียนจึงใคร่ขอเสนอแนะคุณสมบัติของข้าราชการการทูตทุกระดับ ซึ่งกระทรวงฯ อาจพิจารณาส่งมาสานต่อความสัมพันธ์ ไทย-มาดากัสการ์ ในอนาคตต่อไป ดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาฝรั่งเศสทุกทักษะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาราชการของมาดากัสการ์ คือ ภาษาฝรั่งเศส

ในการประชุมทุกประเภท ทั้งที่ทำเนียบประธานาธิบดี และที่ ทำเนียบรัฐบาลผู้เข้าร่วมประชุมสื่อสารด้วยภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด ไม่เคยมีการจัดล่ามแปลภาษาอังกฤษประกอบ สำหรับ สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น เกาหลี และจีน ข้าราชการการทูตทุกระดับสื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี ส่วนสถานเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียส่งข้าราชการการทูตมาประจำการในมาดากัสการ์ประมาณ 10 ตำแหน่ง แต่ไม่มีผู้รู้ภาษาฝรั่งเศสเลย

ดังนั้น ในการประชุมระหว่างประเทศกับฝ่ายมาดากัสการ์แต่ละครั้ง ประมาณ 2 ชั่วโมง จึงดูเหมือนเป็นการเสียเวลาเปล่า ไม่สามารถเข้าใจสาระได้ อีกทั้งในมาดากัสการ์ไม่มีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

สำหรับประเด็นเรื่องการดูแลคุ้มครองคนไทยนั้น หากข้าราชการไม่สามารถสื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้ ก็จึงมีความยากลำบากในการช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ล่ามท้องถิ่นของสถานกงสุลใหญ่ฯ แพลคลาดเคลื่อนเสมอ เพราะไม่เข้าใจประเด็นเนื้อหาเท่ากับนักการทูต

2) ความสนใจและความรู้เรื่องศาสตร์ของอัญมณีเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากข้าราชการไม่ให้ความสนใจเรื่องอัญมณีหรือศาสตร์แห่งอัญมณี ก็เป็นการยากที่จะเสนอทิศทางด้านนโยบาย ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาได้อย่างรอบด้าน เนื่องจากจุดประสงค์หลักในการจัดตั้งสถานกงสุลใหญ่ ในมาดากัสการ์เพื่อคุ้มครอง ดูแล ส่งเสริมการทำการค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทย

3) สามารถเข้าถึงผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐบาลของมาดากัสการ์ได้ มี passion กับภารกิจที่ทำอยู่ โดยมีจุดยืนที่เด่นชัดเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างไทยและมาดากัสการ์เป็นสำคัญในลักษณะ win-win มีเมตตาและไม่รังเกียจชาวพื้นเมืองในระดับล่าง เสนอโครงการเพื่อตอบสนองสังคมของมาดากัสการ์ โดยคำนึงถึงว่าชาวพื้นเมืองระดับล่างเป็นส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ด้านธุรกิจอัญมณีที่สำคัญ ต่อประเทศไทย

4) ประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับ สร้างความนับถือ ความเชื่อถือจากกลุ่มคนไทยทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ในมาดากัสการ์และรู้จักครองตนให้ถูกต้อง ทั้งนี้ ข้าราชการของไทยทุกระดับ ควรจะเป็นบุคคลที่ mature ทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากการเดินทางเพื่อคุ้มครองคนไทยในมาดากัสการ์ ปัจจุบันมีประมาณ 350-400 คน จำต้องเดินทางไปยังที่ทุรกันดารที่สุดของมาดากัสการ์

กลุ่มพ่อค้าพลอยส่วนใหญ่ในมาดากัสการ์มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไป แต่ทุกคนมีความ เชี่ยวกรากในชีวิตการทำอาชีพค้าพลอยมาอย่างโชกโชนหลายประเทศในโลก และด้วยเหตุที่มาดากัสการ์เป็นหนึ่งในจำนวนประเทศที่ยากจนที่สุดของโลก จึงไม่ค่อยมีที่พักผ่อนหย่อนใจมากนัก ไม่มีห้างสรรพสินค้าเหมือนอย่างประเทศไทย ดังนั้น อดีตข้าราชการสถานกงสุลใหญ่ฯ บางท่านจึงมักใช้เวลาว่างในการเข้าคาสีโนซึ่งมีอยู่หลายแห่งในมาดากัสการ์ และมีการยืมเงินและยังขาดใช้ไม่เสีจสิ้นจากพ่อค้าพลอยบางคนด้วย จึงถูกร้องเรียนจากลูกจ้างท้องถิ่นและกลุ่มคนไทยไปยังกระทรวงการต่างประเทศ เรื่องดังกล่าวเป็นที่ทราบดีในหมู่พ่อค้าพลอยในมาดากัสการ์และหยิบยกขึ้นมาพูดกันเสมอในวงเหล้าจนถึงปัจจุบัน ทำให้ข้าราชการซึ่งไม่รู้จักครองตน เสียชื่อเสียงของตนเองและภาพพจน์ที่ดีในฐานะข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศด้วย

บรรณานุกรม

เอกสาร

นิธิรุจน์ โผนประเสริฐ. การดำเนินนโยบายการทูตเศรษฐกิจของไทยต่อเปรู ระหว่างปี พ.ศ.2555-2557 ภายใต้แผนปฏิบัติการบูรณาการภูมิภาคลาตินอเมริกา พ.ศ. 2555-2559. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7. กระทรวงการต่างประเทศ, 2558.

เพ็ญแข อินทสุวรรณ. บทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงราบัต ในการยกระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับโมร็อกโก. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 12. กระทรวงการต่างประเทศ, 2563.

มูลนิธิสถาบันการต่างประเทศสราญรมย์. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยการสานสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา (ไทย-มาดากัสการ์). กระทรวงการต่างประเทศ, 2548.

เอกสารทางราชการ

กระทรวงการต่างประเทศ. “ผลการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างปลัด กต. กับปลัด กต. มาดากัสการ์” โทรเลข ที่ 1404/565/2563. 17 สิงหาคม 2563.

กองแอฟริกา กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา. การประชุมเรื่อง แนวทางส่งเสริมการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาคแอฟริกา. กระทรวงการต่างประเทศ, 2 เมษายน 2564.

กองแอฟริกา กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา. รายงานผลการประชุมเอกอัครราชทูตภูมิภาคแอฟริกา ประจำปี 2564 ต่อรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ, 8 เมษายน 2564.

สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวง. “การปิด สกน. ณ กรุงอันตานานาริโว” บันทึกคณะทำงานจัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับโครงสร้างส่วนราชการในต่างประเทศ ที่ 0206/127/2562. กระทรวงการต่างประเทศ, 25 กุมภาพันธ์ 2562.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “การปิดสถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานาริโว สาธารณรัฐมาดากัสการ์ เป็นการชั่วคราว และการปรับเขตอาณาของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้” หนังสือ ที่ นร. 0508/877. 8 มกราคม 2563.

บทความในหนังสือพิมพ์

สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว. มาดากัสการ์แหล่งวัตถุดิบอัญมณีแหล่งสุดท้ายของไทย.
ฐานเศรษฐกิจ (12 มิถุนายน 2562): 12.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การวิเคราะห์ SWOT Analysis. [Online]. 2021. Available from: <https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquarter/upload/20SWOT.pdf> [2021, July 10].

สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานานาริโว และศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. พ่อค้าพลอยเตรียมรับมือมาตรการใหม่ของมาดากัสการ์. [Online]. 2021. Available from: <https://events.bangkokbanksme.com/en/gem-madagascar> [2021, July 10].

สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน). แหล่งวัตถุดิบอัญมณีในทวีปแอฟริกา. [Online]. 2021. Available from: https://issuu.com/gemandjewelrylibrary/docs/trade_review_2_2009 [2021, July 1].

African Development Bank Group. African Economic Outlook 2020. [Online]. 2020. Available from: https://au.int/sites/default/files/documents/38116-doc-african_economic_outlook_2020_.pdf [2021, July 5].

African Union Commission & OECD. Africa's Development Dynamics 2018. [Online]. 2018. Available from: https://read.oecd-ilibrary.org/development/africa-s-development-dynamics-2018_9789264302501-en [2021, July 6].

CAIRN. INFO : La stagnation de l'économie malgache : le rôle des crises et des facteurs sociopolitiques en longue période. [Online]. 2007. Available from: <https://www.cairn.info/revue-internationale-et-strategique-2005-4-page-19.htm> [2021, August 15].

CAIRN.INFO : Matières à réflexion. L'économie malgache dans l'impasse?. [Online]. 2015. Available from: <https://www.cairn.info/revue-afrique-contemporaine-2014-3-page-146.htm> [2021, August 15].

Coface for trade. PRINCIPAUX INDICATEURS ÉCONOMIQUES. [Online]. 2021. Available from: <https://www.coface.com/fr/Etudes-economiques-et-risque-pays/Madagascar> [2021, August 15].

- Groupe de la Banque africaine de développement: Perspectives économiques à Madagascar. [Online]. 2021. Available from: <https://latribune.cyber-diego.com/economie/479-madagascar-la-terre-des-mille-et-une-pierres-precieuses.html> [2021, August 8].
- Hespress. “Intelaka” : Une initiative intéressante mais insuffisante selon Kettani. [Online]. 2020. Available from: <https://fr.hespress.com/126030-intelaka-une-initiative-interessante-mais-insuffisante-selon-kettani.html> [2021, July 8].
- Human & Constitutional Rights Resource Page. Organization of African Unity (OAU) becomes the African Union (AU). [Online]. 2020. Available from: <http://www.hrcr.org/hottopics/au.html> [2021, July 8].
- IT News Africa. Africa’s Top 10 wealthiest countries ranked by GDP. [Online]. 2020. Available from: <https://www.itnewsafrika.com/2020/03/africas-top-10-wealthiest-countries-ranked-by-gdp/> [2021, July 10].
- Jaidi Larabi. Les défis de la diplomatie économique. [Online]. 2009. Available from: <https://www.lavieeco.com/chroniques/les-defis-de-la-diplomatie-economique-15432/> [2021, July 10].
- La Banque mondiale à Madagascar. Madagascar-Vue d'ensemble. [Online]. 2020. Available from: <https://www.banquemondiale.org/fr/country/madagascar/overview/> [2021, August 12].
- La Banque mondiale à Madagascar. Perspectives économiques de Madagascar : la pandémie aggrave la pauvreté, un nouvel élan de réforme est nécessaire pour reconstruire plus fort. [Online]. 2020. Available from: <https://www.banquemondiale.org/fr/country/madagascar/publication/madagascar-economic-update-covid-19-increases-poverty-a-new-reform-momentum-is-needed-to-build-back-stronger/> [2021, August 12].
- La Tribune de Diego. Madagascar : la terre des mille et une pierres précieuses. [Online]. 2011. Available from: <https://latribune.cyber-diego.com/economie/479-madagascar-la-terre-des-mille-et-une-pierres-precieuses.html> [2021, July 15].
- Léa Ratsiazao. Les bijoux de fantaisie à la conquête du marché. [Online]. 2008. Available from: <https://www.madagascar-tribune.com/Les-bijoux-de-fantaisie-a-la,9250.html/> [2021, July 11].

- Mandimbisoa R. C'est de la spéculation, dicit la ministre de l'Environnement. [Online]. 2021. Available from: <https://www.madagascar-tribune.com/C-est-de-la-speculation-dixit-la-ministre-de-l-Environnement.html> [2021, August 10].
- Michella Raharisoa. Pierres précieuses : Le saphir de Madagascar pris d'assaut. [Online]. 2017. Available from: <https://www.lactualite.mg/economie/1894-pierres-precieuses-le-saphir-de-madagascar-pris-dassaut/> [2021, July 16].
- Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères. Composition du gouvernement. [Online]. 2021. Available from: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/madagascar/presentation-de-madagascar/article/composition-du-gouvernement> [2021, August 7].
- Rémy Canavesio. Les filières « pierres précieuses » et « diamant » : la fin de deux trajectoires parallèles ?. [Online]. 2006. Available from: <https://journals.openedition.org/com/591/> [2021, July 12].
- Rémy Canavesio. Croissance économique des pays émergents et géographie mondiale des pierres précieuses. [Online]. 2011. Available from: <https://journals.openedition.org/echogeo/12523> [2021, July 12].
- Rémy Canavesio. Exploitation Informelle Des Pierres Précieuses Et Développement Dans Les Nouveaux Pays Producteurs. Le Cas Desfronts Pionniers D'ilakaka A Madagascar. [Online]. 2011. Available from: https://tel.archives-ouvertes.fr/file/index/docid/636786/filename/These_CANAVESIO_RA_my.pdf [2021, July 14].
- Sébastien Hervieu. Ankiliabo, dans la jungle du saphir malgache. [Online]. 2016. Available from: https://www.lemonde.fr/afrique/article/2015/11/13/ankiliabo-dans-la-jungle-du-saphir-malgache_4809003_3212.html [2021, July 18].
- UNICEF Madagascar. Le gouvernement de Madagascar renforce son engagement en faveur de la petite enfance. [Online]. 2020. Available from: <https://www.unicef.org/madagascar/communiqu%C3%A9s-de-presse/le-gouvernement-de-madagascar-renforce-son-engagement-en-faveur-de-la-petite> [2021, August 7]

การสัมภาษณ์

ดามพ์ บุญธรรม. อธิปไตยเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา. สัมภาษณ์. 1 กรกฎาคม 2564.

ชูเกียรติ วิเศษจินดาวัฒน์. นายกสมาคมไทย-มาดาก. สัมภาษณ์. 21 มิถุนายน 2564.

ต๋อง แซ่จิว. ที่ปรึกษาสมาคมไทย-มาดาก. สัมภาษณ์. 23 มิถุนายน 2564.

เบญญาญจน์ เลิศรุ่งวิเชียร และสมาชิกสมาคมไทย-มาดาก. สัมภาษณ์. 25 มิถุนายน 2564.

ภาคผนวก

1. สถานการณ์การค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์

พลอยดิบ

พลอยดิบประเภทพลอยเนื้อแข็งระดับความแข็งอยู่ที่ 9.5-10 ในมาดากัสการ์ซึ่งถือว่าเป็นพลอยที่มีมูลค่ามาก (precious stone) มีเพียง 2 ชนิด คือ ทับทิม (Ruby) ไพลิน (Sapphire) ส่วนมรกต (emerald) ซึ่งถือว่าเป็นพลอยที่มีมูลค่าสูงมากแต่เป็นอัญมณีซึ่งมีความเปราะบางมีค่าความแข็งอยู่ที่ระดับ 7.5 ส่วนพลอยเนื้ออ่อนชนิดอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่อีกจำนวนมากในมาดากัสการ์ แต่มีมูลค่าน้อยลงมา (semi-precious stone) อาทิ โกเมน ทัวร์มาลีน ซิทริน เป็นต้น พ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ ส่วนใหญ่จะได้รับการว่าจ้างจากนักธุรกิจผู้ค้าอัญมณีรายใหญ่ในประเทศไทยให้มาค้นหาซื้อพลอยประเภทที่ต้องการจากชาวพื้นเมืองเพื่อนำไปเจียรไนหรือเผาพลอยในประเทศไทย พลอย precious stone ซึ่งสามารถนำไปเผาตามภูมิปัญญาของไทยเพื่อปรับปรุงคุณภาพสีและความสะอาดมีเพียง สองชนิดคือ 1) ทับทิม ซึ่งพ่อค้าพลอยเรียกติดปากว่าพลอยแดง และ 2) ไพลิน ซึ่งพ่อค้าพลอยเรียกว่าพลอยน้ำเงิน ส่วนมรกตซึ่งมีความแข็งอยู่ที่ 7.5 และเป็นพลอยที่มีมูลค่ามาก แต่พ่อค้าพลอยคนไทย ในมาดากัสการ์ไม่มีความเชี่ยวชาญในการดู/คาดคะเนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเจียรไนมรกต ดังนั้น ในมาดากัสการ์พ่อค้าพลอยคนอื่นเดียวจะทำการค้ามรกตเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญในการพิจารณาคุณภาพของมรกตมากกว่าพ่อค้าพลอยคนไทย นอกจากนั้นคุณภาพของทับทิมและไพลินซึ่งเป็นที่ต้องการของพ่อค้าพลอยคนไทยเป็นอย่างมาก แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. **พลอยสด** ซึ่งมีมูลค่าสูงที่สุด คือ พลอยทับทิมและไพลินซึ่งไม่ผ่านการเผาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและความสดของสี พร้อมวางจำหน่ายได้ทันทีหลังจากเจียรไนเสร็จ ข้อสังเกตในใบรับรองความเป็นพลอยสดแท้จะระบุว่า No Indication of Heating, unheated หรือ No indication of Visible thermal Treatment ตามสถิติของวงการพ่อค้าพลอยในมาดากัสการ์ คือ พลอยดิบ จำนวน 1 ล้านเม็ด สามารถเจียรไนทำเป็นพลอยสดตามคุณลักษณะครบถ้วนทั้งความสดของสี ต่ำหนิธรรมชาติน้อย และน้ำหนักตั้งแต่ 10 กะรัตขึ้นไป ตามที่ตลาดโลกต้องการมีเพียง 1 เม็ดเท่านั้น

2. **พลอยเผาเก่า** (Heated) คือ พลอยทับทิมและไพลินซึ่งเป็นพลอยแท้แต่มีมูลค่ารองลงมา เนื่องจากเป็นพลอยที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพและสีโดยใช้ความร้อนเท่านั้น ข้อสังเกตในใบรับรองความเป็นพลอยแท้แต่มีมูลค่าต่ำลงมา คือ Heated (H)

3. **พลอยเผาใหม่** (Heated (BE)) คือ พลอยทับทิมและไพลิน ซึ่งเป็นพลอยแท้แต่เป็นพลอยที่มีมูลค่าต่ำที่สุดและมีจำนวนมากที่สุด เรียกว่า พลอยเผาใหม่ ซึ่งมีการใส่สารเคมีแบริเรียมลงไป ในขณะที่เผาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและความสดของสี ข้อสังเกตในใบรับรองความเป็นพลอยแท้ แต่มีมูลค่าต่ำที่สุด คือ Heated (BE)

การค้าพลอย/รับซื้อพลอยดิบจากชาวพื้นเมืองของพ่อค้าพลอยคนไทยถือว่าเป็นเรื่องพึงกระทำได้ตามข้อกำหนดปัจจุบันของมาดากัสการ์ อย่างไรก็ตาม พ่อค้าพลอยเหล่านี้จะต้องได้รับวีซ่าเข้าเมืองให้ถูกประเภทกับธุรกิจค้าพลอยซึ่งตนเป็นผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งก็คือวีซ่านักลงทุน (Investisseur) ไม่สามารถใช้วีซ่าท่องเที่ยวในการประกอบธุรกิจนี้ได้ ซึ่งถือว่าเป็นการใช้วีซ่าผิดประเภท การใช้วีซ่า ผิดประเภทดังกล่าวและโดนทางการมาดากัสการ์จับกุม มักเกิดขึ้นบ่อยครั้งกับพ่อค้าพลอยคนไทยซึ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นในการเข้ามาทำการค้าในมาดากัสการ์ ด้วยเหตุผลว่าวีซ่าประเภทท่องเที่ยวมีอัตราค่าบริการถูกกว่าวีซ่าประเภทนักลงทุนและขอได้ง่ายกว่า ทั้งนี้ การขอวีซ่าประเภทนักลงทุนให้ถูกต้องสำหรับการทำการค้านั้น พ่อค้าพลอยมือใหม่เหล่านี้ก็ต้องสมัครขอรับวีซ่านักลงทุนมีอายุหนึ่งปีและสามารถต่ออายุใหม่ได้ ภายใต้การเป็นลูกจ้างของบริษัทจดทะเบียนซึ่งมีทะเบียนการค้าของมาดากัสการ์อยู่แล้วในมาดากัสการ์ มีบริษัทจดทะเบียนของคนไทยซึ่งพ่อค้าพลอยรายอื่น ๆ สามารถเข้ามาเป็นสมาชิกภายใต้บริษัทจดทะเบียนที่ค่อนข้างน่าเชื่อถือได้ จำนวน 3 บริษัท คือ 1. บริษัทของนายชูเกียรติ วิเศษจินดาวัฒน์ นายกสมาคมไทย-มาดา 2. บริษัทของนายตั้ง แซ่จิว ที่ปรึกษาสมาคมไทย-มาดา 3. บริษัทของนายวัลลภ กองจินดา ซึ่งประกอบธุรกิจร้านอาหารไทยในเมืองหลวงของมาดากัสการ์ด้วย ปัจจุบันมีจำนวน 1 ร้าน คือ ร้านโอโซน

การค้าอัญมณีในมาดากัสการ์ เป็นเรื่องที่พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายท้องถิ่น โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบซึ่งทางการมาดากัสการ์กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เริ่มตั้งแต่การได้รับวีซ่าถูกประเภท การชำระภาษีตามขั้นตอนอย่างครบถ้วนก่อน seal พลอย ซึ่งสามารถเริ่มต้นกระทำขั้นตอนเหล่านี้ได้ที่กระทรวงทรัพยากรเหมืองแร่ และที่ท่าอากาศยาน ในกรุงอันตานานาริโว ก่อนที่จะส่งพลอยดิบเข้ามายังประเทศไทย จากการคลุกคลีอยู่กับแวดวงพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ จึงได้รับทราบข้อมูลว่าปัจจุบันแหล่งพลอยคุณภาพดีขนาดใหญ่ ได้แก่ โมซัมบิก และแทนซาเนีย พ่อค้าพลอยคนไทยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบดังกล่าวได้อีกต่อไป เนื่องจากทางการของทั้งสองประเทศถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย และจะให้สัมปทานเฉพาะบริษัท ซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศเห็นชอบเท่านั้น ดังนั้น แหล่งพลอยขนาดใหญ่ซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยสามารถเข้าถึงได้ในปัจจุบันจึงมีเพียง มาดากัสการ์ และเอธิโอเปีย ซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยลงความเห็นว่าพลอยไพลินของมาดากัสการ์เป็นพลอยที่มีคุณภาพเกรด 1 มีคุณลักษณะเทียบเท่ากับพลอยไพลินจาก ศรีลังกา ในขณะที่พลอยไพลินในเอธิโอเปียเป็นพลอยคุณภาพต่ำจัดอันดับเป็นพลอยเกรด 2 ไม่ได้ได้รับความนิยมในตลาดโลก ในขณะที่ พลอยไพลินจากเมียนมา และเมืองแคชเมียร์ของอินเดีย ซึ่งถือว่าเป็นพลอยที่มีคุณภาพและสีที่สวยงามที่สุดในโลกและมูลค่าต่อหน่วยสูงที่สุด แต่มีจำนวนน้อยมากจนไม่สามารถจะนำมาทำการค้าในเชิงธุรกิจอัญมณีในตลาดโลกได้

นายกสมาคมไทย-มาดา (นายชูเกียรติ วิเศษจินดาวัฒน์) และที่ปรึกษาสมาคมไทย-มาดา (นายต๋อง แซ่จิว)⁴ ซึ่งคลุกคลีในวงการพลอยของมาดากัสการ์มากกว่า 20 ปี ต่างลงความเห็นว่าอาจจะเนื่องด้วยเหตุผลทางธรณีวิทยานับล้านปี ซึ่งเกิดภูเขาไฟระเบิดในแอฟริกาและมีลาวาจำนวนมากไหลลงมาทับถมในที่ที่เป็นที่ตั้งของเกาะมาดากัสการ์ในปัจจุบัน จึงทำให้มีสินแร่รัตนชาติและทองคำทับถมอยู่เป็นจำนวนมากในมาดากัสการ์ โดยเฉพาะบริเวณเมืองอิลากากาซึ่งจัดเป็นแหล่งชุมชนพ่อค้าพลอย คนไทยขนาดใหญ่ มักจะพบแหล่งเหมืองพลอยไพลินซึ่งเป็นบ่อใหม่อยู่อย่างต่อเนื่อง ล่าสุดพบเหมืองพลอยไพลินบริเวณเมืองสกาลาซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองอิลากากานัก ซึ่งแต่ละครั้งที่มีการพบแหล่งพลอยบ่อใหม่ก็จะมีพ่อค้าพลอยคนไทยกลุ่มใหม่ ๆ เดินทางเข้ามาในมาดากัสการ์จำนวนมากในช่วงระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านพลอยในมาดากัสการ์ให้ข้อสรุปว่า มาดากัสการ์จักเป็นแหล่งวัตถุดิบอัญมณีเพื่อป้อนตลาดให้แก่ประเทศไทยไปอีกยาวนานหลายสิบปี เพียงแต่ต้องคงความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลมาดากัสการ์ให้ได้ในทุกยุคทุกสมัย และพยายามจงใจไม่ให้รัฐบาลมาดากัสการ์เปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือกฎระเบียบในการประกอบธุรกิจค้าพลอยอย่างถูกต้องตามกฎหมายของชาวต่างชาติ

ที่ปรึกษาสมาคมไทย-มาดา เป็นผู้ประเมินตัวเลขสถิติการค้าอัญมณีซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยรับซื้อจากชาวท้องถิ่นมาลากัสซียู่ที่ประมาณปีละ 7 พันล้านบาท ทั้งนี้ ไม่สามารถจะอ้างอิงจากสถิติตัวเลขทางการของกระทรวงเหมืองแร่มาดากัสการ์ เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงเพราะในช่วงขณะ seal พลอยดิบ เพื่อส่งพลอยดิบกลับประเทศไทย พ่อค้าพลอยคนไทยสามารถจะเจรจากับเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินมูลค่าพลอยดิบต่ำกว่าความเป็นจริงประมาณ 20 เท่า เพื่อเอื้อต่อปริมาณภาษีซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยต้องจ่ายให้แก่รัฐบาลมาดากัสการ์ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องปกติที่พ่อค้าพลอยคนไทยต้องจ่าย “เงินสมนาคุณพิเศษ” ให้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐของมาดากัสการ์ ในการประเมินมูลค่า ผู้เขียนได้ประเมินสถานะระดับการพัฒนาของมาดากัสการ์ในทุกด้านว่าล้ำหลังกว่าประเทศไทยประมาณ 90 ปี ดังนั้น ประเด็นเรื่องความโปร่งใส 100% หรือเรื่องธรรมาภิบาลที่แท้จริงคงยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบในมาดากัสการ์

การทำธุรกิจค้าอัญมณีของพ่อค้าพลอยคนไทยในมาดากัสการ์ยังถือว่าดำเนินไปได้อย่างปกติ ชาวพื้นเมืองมาลากัสซียังจัดหาพลอยดิบจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วมาดากัสการ์ มาส่งขายให้พ่อค้าพลอยคนไทยอยู่เป็นระยะไม่ได้ขาดตามประเภทของพลอยที่ค้าขาย เนื่องจากพ่อค้าพลอยแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญและรับซื้อพลอยแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน เช่น พ่อค้าพลอยแดง พ่อค้าพลอยน้ำเงิน พ่อค้าพลอยเนื้ออ่อน เป็นต้น บางครั้งการที่ชาวพื้นเมืองนำพลอยดิบมาขายอาจจะล่าช้าบ้างในช่วง

⁴สัมภาษณ์ ชูเกียรติ วิเศษจินดาวัฒน์, นายกสมาคมไทย-มาดา, 21 มิถุนายน 2564. ต๋อง แซ่จิว, ที่ปรึกษาสมาคมไทย-มาดา, 23 มิถุนายน 2564. เบญญาญจน์ เลิศรุ่งวิเชียร และสมาชิกสมาคมไทย-มาดา, 25 มิถุนายน 2564.

ระหว่างเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูฝน การขาดพลอยในช่วงดังกล่าวยากลำบากขึ้น อย่างไรก็ตาม สมาชิกพ่อค้าพลอยสมาคมไทย-มาตา ได้ยืนยันว่ามาตาก็สการ์เป็นแหล่งพลอยที่สำคัญที่สุดซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยสามารถประกอบอาชีพในด้านนี้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายท้องถิ่นโดยรวมและสามารถได้รับพลอยประเภทที่ต้องการ เพื่อป้อนอุตสาหกรรมอัญมณีไทยสู่ตลาดโลก

ทั้งนี้ พลอยที่มีปริมาณมากที่สุดและสามารถทำผลกำไรมากที่สุดแก่พ่อค้าพลอยคนไทย คือ พลอยเผาใหม่ (Heated (BE)) ตามนัยข้อ 3 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด ราคาถูก แต่คุณภาพต่ำ ซึ่งพ่อค้าพลอยคนไทยจะรับซื้อพลอยเหล่านี้หลายร้อยกิโลกรัม เพื่อนำไปเผาและใส่สารเคมีแบริเรียมลงไป ซึ่งขั้นตอนโดยละเอียดไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจาก เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแต่ละครอบครัวในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งแต่ละครอบครัวก็มีวิธีการเผาพลอยที่แตกต่างกันด้วย

2. โทรเลขกระทรวงการต่างประเทศ ที่ 1404/55 /2563 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2563 เรื่อง ผลการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างปลัด กต. กับปลัด กต. มาดากัสการ์

โทรเลข			
ทล. ๑๔๐๔/๕๖๕/๒๕๖๓	กระทรวงการต่างประเทศ	หน้าที่ ๑ ของ ๓ หน้า	
วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓	ชั้นความลับ	ความเร่งด่วน	
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา	กองแอฟริกา	สำเนา ๐๑๐๐ ๐๒๐๐ ๐๒๐๕ ๐๒๐๖ ๐๒๐๗ ๐๒๐๘ ๐๓๐๐ ๐๔๐๐ ๑๒๐๐ ๐๓๐๐ ปลัด กต. รปกต. เฉชฎา รปกต. สุนทร	
เรื่อง ผลการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างปลัด กต. กับปลัด กต. มาดากัสการ์			
ถึง สกญ. กรุง อันตานานาริโว	ที่ ๑๔๐๔/๕๖๕/๒๕๖๓	55 17 สด พว 3 15.00 NW	
สำเนา สอท. ณ กรุงพริทอเรีย	ที่ ๑๔๐๔/๑๙๗/๒๕๖๓		
<p>ตามโทรเลข สกญ. ลับ ส่วนที่สุด ที่ TNR 114/2563 ลว. ๑๓ ส.ค. ๒๕๖๓ รายงานความคืบหน้าในการขอ Agrément ของ ออท. ณ กรุงพริทอเรีย และยืนยันนัดหมายการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างปลัด กต. กับปลัด กต. มาดากัสการ์ ในวันที่ ๑๔ ส.ค. ๒๕๖๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น</p> <p>ในการนี้ กระทรวงฯ ขอสรุปสาระสำคัญของการหารือดังกล่าว ดังนี้</p> <p>๑. การปิด สกญ. ณ กรุงอันตานานาริโว และความเป็นไปได้ในการเปิด สกม. ไทย/มาดากัสการ์</p> <p>ปลัด กต. ฝ่ายไทยประสงค์จะแจ้ง กต. มาดากัสการ์อย่างเป็นทางการว่า รัฐบาลไทยได้ตัดสินใจที่จะปิด สกญ. ณ กรุงอันตานานาริโว สืบเนื่องจากนโยบายการปรับโครงสร้างและข้อจำกัดด้านงบประมาณของรัฐบาลไทย โดยการปิด สกญ. จะไม่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน เนื่องจากฝ่ายไทยได้เสนอให้ สอท. ณ กรุงพริทอเรีย มีเขตอาณาครอบคลุมสาธารณรัฐ มาดากัสการ์</p> <p>ปลัด กต. มาดากัสการ์ ตั้งแต่วินาทีที่ สกญ. ณ กรุงอันตานานาริโวในปี ๒๕๕๐ สกญ. ได้มีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาดากัสการ์ โดยเฉพาะภายใต้ รัชก. กสญ. คนปัจจุบัน ซึ่งได้ผลักดันให้ความร่วมมือใน หลายมิติมีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ฝ่ายมาดากัสการ์เกรงในการตัดสินใจของรัฐบาลไทยและได้ผลักดันคำขอ Agrément ของฝ่ายไทยให้ ออท. ณ กรุงพริทอเรีย ดำรงตำแหน่ง ออท. ประจำมาดากัสการ์ โดยมีถิ่นพำนัก ณ กรุงพริทอเรีย โดยคาดว่า ปธน. จะให้ความเห็นชอบคำขอของฝ่ายไทยในเร็ว ๆ นี้ ฝ่ายมาดากัสการ์ขอภัยในความล่าช้าของกระบวนการดังกล่าว ซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลมาดากัสการ์กำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ สอท. มาดากัสการ์/แอฟริกาใต้ เป็น สอท. ที่ทำงานอย่างแข็งขันและพร้อมสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ของ สอท. ณ กรุงพริทอเรีย</p> <p>นอกจากนี้ เห็นว่า อาจเป็นประโยชน์หากฝ่ายไทยจะจัดการมีผู้แทนไทยในมาดากัสการ์ โดยอาจ พิจารณาการแต่งตั้ง กสม. ณ กรุงอันตานานาริโว เพื่อสามารถสนับสนุนชุมชนไทยในมาดากัสการ์อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ มีผู้สนใจ สอบถามเกี่ยวกับการสมัครตำแหน่งดังกล่าวของไทยแล้ว แต่ กต. มาดากัสการ์ได้แจ้งว่า การคัดเลือก กสม. ขึ้นอยู่กับทางการไทย</p> <p>ปลัด กต. เห็นพ้องกับปลัด กต. มาดากัสการ์ ว่า การแต่งตั้ง กสม. ณ กรุงอันตานานาริโวจะเป็นประโยชน์ ต่อความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่าย โดยผู้ที่สนใจดำรงตำแหน่งสามารถติดต่อ สอท. ณ กรุงพริทอเรีย โดยตรง ซึ่งฝ่ายไทยจะ ดำเนินการคัดเลือก กสม. เมื่อมีบุคคลลงสมัครมากกว่า ๑ คน</p> <p>ปลัด กต. มาดากัสการ์ ปัจจุบัน ฝ่ายมาดากัสการ์ได้มอบหมายให้ สอท. มาดากัสการ์/ญี่ปุ่น มีเขตอาณา ครอบคลุมประเทศไทย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมาดากัสการ์ประสงค์จะปรับให้ สอท. มาดากัสการ์/จีนมีเขตอาณาครอบคลุมไทยแทน และได้มี นส. แจ้งฝ่ายไทยเป็นทางการแล้ว</p> <p>ปลัด กต. รับทราบข้อเสนอของฝ่ายมาดากัสการ์ โดยกระทรวงฯ อยู่ระหว่างเสนอเรื่องดังกล่าวเข้า ครม. ซึ่ง ครม. จะมีมติเห็นชอบในอนาคตอันใกล้</p>			
ผู้ปฏิบัติ พงศ์ศิษฐ์ ปังศรีวงศ์ โทรศัพท์ ๑๒๐๖๕ E-mail: pongsitp@mfa.go.th	เรียนเสนอ พงศ์ศิษฐ์ ๑๗ ส.ค. ๒๕๖๓ เชษฐา ๑๗ ส.ค. ๒๕๖๓ ผู้รับส่ง	อนุมัติ 17 ส.ค. 63	ส่งทาง e-Submission 17 ส.ค. 63

โทรเลข

ทล.๑๔๐๔/๕๖๕/๒๕๖๓

กระทรวงการต่างประเทศ

หน้าที่ ๒ ของ ๓ หน้า

วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓	ชั้นความลับ	ความเร่งด่วน
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา	กองแอฟริกา	สำเนา ๑๓๐๐ ๐๒๐๐ ๐๒๐๕ ๐๒๐๖ ๐๒๐๗ ๐๒๐๘ ๐๓๐๐ ๐๔๐๐ ๑๒๐๐ ๐๓๐๐ ปลัด กต. รปกต. เจชฎา รปกต. สุนทร
เรื่อง ผลการหารือทางโทรศัพท์ระหว่างปลัด กต. กับปลัด กต. มาดากัสการ์		

๒. ความร่วมมือทวิภาคี

๒.๑ การค้าและการลงทุน

ปลัด กต. ฝ่ายไทยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน โดยเฉพาะในสาขาใหม่ ๆ นอกเหนือจากความร่วมมือด้านการค้าพลอยที่มีอยู่แล้ว โดยสาขาที่ภาคเอกชนไทยมีความพร้อมและอาจเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจมาดากัสการ์ ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน

ปลัด กต. มาดากัสการ์ ฝ่ายมาดากัสการ์ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการลงทุนในสาขาท่องเที่ยวและโรงแรมซึ่ง ปธน. มาดากัสการ์มองว่าเป็นวาระแห่งชาติ ฝ่ายไทยอาจมีบทบาทในการยกระดับสาขาดังกล่าวในมาดากัสการ์ได้ โดยเฉพาะนโยบายการเพิ่มจำนวนโรงแรมห้าดาวในประเทศ และการฟื้นฟูอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งมีผลกระทบต่อที่รุนแรง ในส่วนของสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ตนได้เห็นศักยภาพของฝ่ายไทยในด้านดังกล่าวแล้ว จากการที่ตนได้เคยเดินทางมาเยือน ปทท.

๒.๒ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

ปลัด กต. ไทยมองว่า มาดากัสการ์เป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่สำคัญในทวีปแอฟริกา โดยใน ๕ ปีที่ผ่านมา ได้มอบทุน ๓๕ ทุนให้แก่รัฐบาลมาดากัสการ์ ฝ่ายไทยเห็นว่า ในท่ามกลางวิกฤติ COVID-19 ที่ได้กระทบเสถียรภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของโลก ทั้งสองฝ่ายควรมีความมุ่งมั่นที่จะสานต่อหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา โดยสาขาที่จะเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศในระยะยาวของมาดากัสการ์ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การยกระดับภาคการเกษตรและการส่งเสริมระบบสาธารณสุข

ปลัด กต. มาดากัสการ์ ขอขอบคุณสำหรับข้อเสนอและเห็นพ้องว่า สาขาดังกล่าวเป็นสาขาที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของมาดากัสการ์

๓. ความสัมพันธ์ในระดับภูมิภาค

ปลัด กต. มาดากัสการ์ ปธน. มาดากัสการ์ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการส่งเสริมความสัมพันธ์กับทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากชาวมาลากาซีมาตั้งรกรากฐานในมาดากัสการ์โดยเดินทางมาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ มาดากัสการ์จึงประสงค์จะสถาปนาความสัมพันธ์กับอาเซียน และมีส่วนร่วมในกรอบอาเซียนที่เหมาะสม ทั้งนี้ มาดากัสการ์จะสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศอาเซียนที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนา

ปลัด กต. มาดากัสการ์อาจพิจารณาศึกษาการเป็น sectoral partner หรือ dialogue partner กับอาเซียน โดยจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับคำขอผ่านสำนักเลขาธิการอาเซียน ณ กรุงจาการ์ ทั้งนี้ ประเทศอาเซียนจะต้องมีมติเอกฉันท์เพื่อรับรอง ปท. ภายนอกในการเข้าร่วมกรอบต่าง ๆ ทั้งนี้ ฝ่ายไทยพร้อมสนับสนุนการเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างมาดากัสการ์และอาเซียน

ผู้ปฏิบัติ พงศ์ศิษฐ์ ปังศรีวงศ์ โทรศัพท์ ๑๒๐๖๕ E-mail: pongsitp@mfa.go.th	เรียนเสนอ พงศ์ศิษฐ์ ๑๗ ส.ค. ๒๕๖๓ เชษฐา ๑๗ ส.ค. ๒๕๖๓ 1๐๗๗ ๑๗ ส.ค. ๖๓	อนุมัติ 17 ส.ค. 63	ส่งทาง e-submission 17 ส.ค. ๖๓
--	--	-----------------------	--------------------------------------

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายไกรวัณ ภมรบุตร
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - อักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - Diploma de Estudos Portugueses, Universidade de Lisboa, Faculdade de Letras, Portugal - Master of Arts (International Relations), International University Of Japan, Japan
ประวัติการทำงาน	<p>พ.ศ. 2537-2539 เจ้าหน้าที่การทูต 3 กองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย</p> <p>พ.ศ. 2540-2542 เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย</p> <p>พ.ศ. 2543-2544 เลขานุการตรี/เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงดาการ์</p> <p>พ.ศ. 2545-2548 เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออกตาวา</p> <p>พ.ศ. 2549-2550 เจ้าหน้าที่การทูต 5 กองรับรอง กรมพิธีการทูต</p> <p>เลขานุการอธิบดีกรมพิธีการทูต</p> <p>พ.ศ. 2551-2554 เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอัมมาน</p> <p>พ.ศ. 2555-2556 เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ</p> <p>พ.ศ. 2557-2559 นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานารีโว</p> <p>พ.ศ. 2559-2563 ผู้รักษาราชการแทนกงสุลใหญ่ ณ กรุงอันตานานารีโว</p> <p>Head of Chancery</p> <p>พ.ศ. 2563-ปัจจุบัน นักการทูตชำนาญการพิเศษ กองสัญญาและนิติกรณ์ กรมการกงสุล</p>
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักการทูตชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสำนักงานสัญญาและนิติกรณ์ สถานีรถไฟใต้ดิน MRT คลองเตย